Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 11. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го СІЧНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 17, 1985 No. 11. VOL. XCI

Подружжя в Торонто прийняло четверо неповнолітніх втікачів

Торонто. — Місцевий щоденник „Торонто Стар" з 27-го грудня 1984 року подав інформацію, що її в українському перекладі друкуємо знизу: Коли представник уряду іміграції з'явився в домі родини Токарів, Марлін Токар заявила чоловікові Орестові, що вона пообіцяла прийняти аж 4-ох неповнолітніх втікачів з Польщі. Заскочений несподіванкою, Орест просльозився.

Ці малолітні, це Люба Бетлей, 16 років, Наталя Максимів — 17, Леся Халупа — 17 і Михайло Чупа — 17. Вони всі належать до групи 110 втікачів, яким Канада дала притулок.

Чотири неповнолітні потребували спонзорів, які заопікувалися б ними до їх повноліття: без таких спонзорів вони не могли б прибути до Канади.

М. і О. Токарі мають одного тільки сина, жонатого вже. Йому 33 роки і він має сина.

Марлін Токар, яка працює в конфекційній фабриці, довідалася з української радіопередачі про втікачів і погодилася прийняти одного з них у свій дім. Але коли їй в іміграційному бюрі показали знімки неповнолітніх, вона погодилася прийняти всіх чотирьох.

М. Токар уважає це Божою ласкою: це Бог вислухав її молитви за виздоровлення чоловіка від сліпоти, яку спричинили катаракти.

Малолітні вдоволені приїздом до Канади, хоч тужать за своїми родинами, залишеними в Польщі. Вони записалися вже до середніх шкіл в Торонто.

О. Токар, після першого зворушення, з радістю прийняв втікачів. А голова Українського Іміграційного Бюра, Богдан Микитюк, незвичайно вдоволений такою розв'язкою справи: це заощадило багато праці і клопотів. Його Бюро допомагає втікачам. Кожний неповнолітній потребує 1,500-2,000 дол. річно. Б. Микитюк подав до відома, що його Бюро досі допомогло влаштуватися в Канаді близько 400 втікачам із Східньої Европи (крім останньої групи 110 із Польщі).

Вийшло нове число журналу „Рідна Школа"

Ню Йорк (ПАД). — Тут появилося нове число журналу „Рідна Школа" за грудень 1984 року, число 3 (79). Видає цей журнал Шкільна Рада УККА і Централя Опікунів, головним редактором є Євген В. Федоренко.

Обкладинку прикрашує світлина великого державного мужа і найвизначнішого історика Михайла Грушевського, якому це число присвячене у 50-ліття його смерти.

Матеріял журналу цікаво і змістовно підібраний, з приємністю і легко читається та може послужити кожному хто цікавиться шкільництвом і нашою молоддю.

Після привітальної сторінки з Різдвом Христовим і Новим Роком слідує стаття д-ра Є. Федоренка „Михайло Грушевський"; М. Ситник — „Різдвяний вечір"; Михайло Грушевський — „В огні й бурі"; Сергій Єфремов — „Шевченко"; Надія Фесенко-Скоріно — „Листопадовий зрив"; КУМО проголошує конкурс; д-р Е. Жарський — „У 150-річчя Київського університету", Надіслані видання; Матуральні кляси шкіл українознавства метрополітальної округи Ню Йорку; Н. Невмржицька — „Градуація абітурієнтів шкіл українознавства метрополії Ню Йорку"; д-р Є. Федоренко — „Слово до абсольвентів"; Л. Крупа — „Слово від учителів"; В. Невмиржицький — „Слово від абітурієнтів"; В. Юрченко — „Молоді у майбутнє" (вірш); О. Мудра — „Ідуть роки"; К. Пономаренко — „Уривки сну — пошуки знання"; Звіт голови УСКТ Кохана (шкільництво у Польщі); А. Вовк — „Назви рослин і тварин" (II); Надія Ф. Скорін

(Закінчення на стор. 8)

Ізраїль проголосив поступове відтягнення військ з Ливану

Єрусалим, Ізраїль. — Після дводенних інтенсивних дебат уряду прем'єр-міністра Шімона Переза, Ізраїль остаточно проголосив, що він поступово відтягатиме трьома фазами свої військові частини з ливанської території.

Головною причиною цього рішення є великі витрати на вдержання окупаційної армії, які переходять фінансові спроможності економічно ослабленого Ізраїля і тоді він мусить звертатися за збільшеною допомогою до інших держав, переважно до З'єднаних Стейтів Америки, які вважають Ізраїль за свого найвірнішого альянта на Близькому Сході. За цю співпрацю, приязнь і спільні стратегічні інтереси на Близькому Сході державна каса ЗСА виплачує Ізраїлеві від 2,5 до 4-ох більйонів долярів кожного року.

Альтернативний плян був прийнятий урядом після неуспішних розмов ізраїльскої військової делеґації з ливанськими представниками, які, як кажуть політичні спостерігачі, діють під впливом сирійців. Наради відбувалися у місцевості Аквора, в південній частині Ливану, під наглядом речників Організації Об'єднаних Націй, яка мала перебрати велику частину забезпечення північних кордонів Ізраїля після відтягнення ізраїльського війська з півдня. Так однак не сталося, бо сирійські „протектори" Ливану, які самі втримують на ливанській території біля 40,000 війська і тісно співпрацюють з Совєтським Союзом, від якого отримують всю модерну зброю, не бажають собі стабільности і спокою на Близькому Сході.

Не зважаючи на незакінчені переговори, ізраїльські представники повернуться до Аквори на другий тиждень, щоб там у розмові з ливанськими речниками і представниками ОН узгіднити поступове відтягнення військ. Очевидно, ливанські урядові представники відмовилися від всякої співпраці з ізраїльцями, але заповіли, що на зустріч прибудуть, хоч вони формально запротестували проти триступневого відтягнення і вимагали, як попередньо Сирія, негайного опущення ливанської території і передання її в руки ливанців.

Політичні аналітики і кореспонденти, які слідкують за розвитком подій в Ливані, висловили сумнів чи теперішній слабий уряд Ливану дасть собі сам раду з міжфракційною війною і міжусобицями, які розгоряться після відходу ізраїльських військ у південній частині країни. Доказом такої безрадности може послужити північна частина країни і сама столиця Бейрут.

Перша фаза відтягнення розпічнеться за п'ять тижнів коли військові частини опустять густо заселені місцевості біля порту Сідон. Міністер оборони Ізраїля Їцак Рабік не подав до загального відома двох чергових фаз виведення війська з причин безпеки, але вони стануть відомими після того, як закінчиться перша фаза, що є свого роду спробою, чи, як висловився один з ізраїльських політиків, „небезпечним експериментом".

5-ий Відділ УНС відбув свої Річні збори

Асторія, Н. Й. (в.л-ць). — В суботу, 12-го січня ц.р., тут у церковному приміщенні відбулись річні Загальні збори Братства св. Миколая, 5-го Відділу Українського Народного Союзу. Присутні члени мали нагоду вислухати вичерпних звітів Управи про діяльність Відділу і продискутувати важливіші проблеми союзового і громадського характеру.

Збори уділили абсолюторію уступаючим керівним органам і перебрали ту саму Управу Братства і Відділу на 1985 рік в складі: ред. Володимир Левенець, голова, Іван Цюба, заступник голови, Микола Хоманчук, фінансовий секретар, Наталія Хоманчук, заступник секретаря, Маріянна Климишин, касир, Стефанія Рудик, заступник касира, Василь Бортник і С. Рудик, відвідувачі хворих. До Контрольної комісії увійшли: Осип Галатин, Анна Лемп і Степан Ковалівський.

Зборами проводила Президія у складі: В. Левенець, голова, і Н. Хоманчук, секретар. До Почесної президії запрошено М. Хоманчука, голову Нюйоркської Округи Відділів УНС, який при тій нагоді склав коротенький привіт Зборам. Присутні вшанували померших двох членів Братства і Відділу, бл. п. Ольгу Булик і Михайла Басараба, а також касира Округи Василя Цюпу, який помер у Ню Йорку 8-го січня ц.р., після довгої і затяжної недуги.

Багато членів Відділу беруть активну участь у праці Округи, доказом чого була їхня активна участь при підготові бенкету з нагоди 90-річчя УНС, який відбувся в залі Академії св. Юра в Ню Йорку 8-го грудня минулого року з доповіддю головного предсідника д-ра

(Закінчення на стор. 8)

СВЯТКУВАННЯ В МЕНВІЛЛІ

Менвілл, Н. Дж. — Союз Українок Америки, Відділ 92-ий, разом із місцевою українською громадою, святкуватиме тут 67-річчя проголошення незалежности та соборности України. Церемонія підписання проклямації та вивішення прапорів відбудеться в будинку місцевої міської управи в 9-ій год. ранку у вівторок, 22-го січня 1985 року.

ВЕРХОВНИЙ СУД СХВАЛИВ ПРАВО НА ПЕРЕВІРКУ УЧНІВ

Вашінгтон. — Верховний Суд голосами 6 до 3 схвалив, що учителі і управи публічних шкіл мають право, коли до цього є причина, робити перешук в учнів.

Притоку до того рішення Верховного Суду дав випадок у середній школі в Піскатавей, Н. Дж., в 1980 році, де заступник директора школи зробив перегляд торбинки учениці, що її підозрівали в куренні і знайшов в торбинці прибори до вживання наркотиків.

У першій розправі того випадку, яка відбувалася в суді Ню Джерзі на підставі скарги батьків учениці, що переглядом торбинки порушено її права, суд рішив, що управа школи не мала права це робити. Однак і управа школи і учителі відкликувалися до закону, який каже, що в оправданих випадках їм дозволено робити такий обшук учнів.

У висліді того відклику Верховний Суд признав право учителям та управам шкіл в оправданих випадках переглядати речі та самих учнів і учителі уважають, що це рішення є незвичайно важливим у цілій публічній шкільній системі ЗСА та найважливішим, яке запало в останньому десятиріччі відносно прав учителів.

Рішення Верховного Суду насуває цілий ряд проблем та різних інтерпретацій четвертого додатку до Конституції, але в загальному публічна опінія схвалює це рішення, а учителям та управам шкіл дає можливості робити перевірку учнів, які сьогодні дозволяють собі на величезну свободу та на вживання наркотиків, а то й зброї у школах.

УСТ „ЧЕРНИК" ВІДЗНАЧИТЬ СВОЄ 35-ЛІТТЯ

Дітройт (В. Дигдало). — УСТ „Черник", Дітройт, відзначить 35-ті роковини свого існування і діяльности в суботу, 9-го лютого ц.р. у Культурному Центрі при вулиці Раєн і 11-та миля у Воррені, Миш., бенкетом-забавою.

Промовцями будуть: Володимир Чижович, колишній тренер футбольної збірної ЗСА, та Олександер Скоцень, колишній визначний змагун СТ „Україна".

У БРАЗИЛІЇ ОБРАЛИ ЦИВІЛЬНОГО ПРЕЗИДЕНТА

Танкредо Невес з дружиною Різолстою після проголошення вислідів виборів у Бразилії.

Бразилія. — Танкредо Невес, 74-річний кандидат опозиції, здобув переважаючу більшість голосів і був обраний першим цивільним президентом Бразилії від часу військового перевороту і військового керівництва країною, яка переживає сьогодні важку економічну кризу, інфляцію, рецесію, безробіття, зниження до мінімуму бразилійської валюти, збільшення на понад 30 відсотків бездомних осіб тощо. Т. Невес перебере керівництво державою у свої руки 15-го березня ц.р., коли закінчиться шоста з черги каденція президента-військовика ген. Хао Фігуяредо, п'ятого з черги висуванця головного військового управління, чи популярно кажучи, військової хунти.

У цілій країні населення із запертим віддихом слідкувало за підрахунком бальотів, процес якого передавали на телевізії і повідомляли по радіо. Як стало вже відомо, що Т. Невес близький до перемоги, як перший цивільний президент після 21 років владування військовиків, товпи народу кинулись на вулиці святкувати перемогу: автомобільні водії давали сигнали світом і трубками, працівники в бюрах кидали через вікна конфеті, інші несли на вулицях національні і профспілкові прапори, співали пісень, стріляли зі штучних торпед, танцювали, викрикували „Слава новому президентові" тощо. Закордонні кореспонденти признаються, що їм навіть важко описати радість бразилійського населення з приводу повернення тієї країни до демократичної форми правління.

У Вашінгтоні, речник Державного департаменту Ален Ромберг заявив: „Ми є дуже задоволені вислідом виборів у Бразилії і, як виглядає, Т. Невес репрезентує більшість населення і вже своєю появою викликає ентузіязм серед громадян Бразилії". Він висловив сподівання, що новий президент тієї латиноамериканської країни співпрацюватиме у кожному відношенні із З'єднаними Стейтами Америки.

З усіх 686 електроголосів, Невес отримав 480, а 180 отримав Пабльо Малюф.

Новообраний президент заповів, що він працюватиме в напрямі зміни державної системи у співпраці з усіма верствами населення і політичними партіями, а левину частину присвятить відбудові економіки та зміцнення країни.

Українець в Канаді отримав першу нагороду в конкурсі на дерев'яні вироби

Церква св. Володимира, проєктована інж. І. Стецурою і відзначена першою нагородою.

Торонто. — Український інженер-архітект Ігор Стецура дістав першу нагороду на конкурсі, що його розписала Канадська рада дерев'яного промислу, при чому розглядали твори, які постали в останніх п'ятьох роках.

Головою жюрі був архітект з міжнародним іменем, Артур Еріксон з Ванкуверу, який між різними своїми будівельними проєктами створив теж проєкт будівлі канадської амбасади у Вашінгтоні. Крім Еріксона до жюрі належали ще чотири дуже видатні інженери-архітекти, між ними натуралізований канадський громадянин родом з Румунії, Дан Ганґану, який сам здобув нагороди на 14-ох міжнародних архітектурних конкурсах.

До конкурсу надіслано 71 проєкт-рисунки, світлини будівель. Перше місце признано дерев'яній церковці св. Володимира, збудованій в Українському Парку біля Саскатуну. Її творець, як сказано, інж. Ігор Стецура живе в Торонто, Онт. Церква збудована на такому місці, що видно її з різних сторін і є атракцією для всіх, які переїздять довкільними шляхами. Інж.-архітект І. Стецура взяв за основу свого проєкту дерев'яні церкви, які були на Гуцульщині, але змодернізував й усучаснив їхній стиль.

Церква св. Володимира прямокутна, а головний верх знімається над „святилищем", а не над навою. Чотири „маківки" прикрашають рамена хреста.

Інж. І. Стецура має свою канцелярію-робітню в Міссісаґа, активний в тамошній українській громаді, як і в Торонто. За його проєктами поставлена каплиця на пластовій „Січі" у Ґрафтоні, каплиця на оселі „Веселка", дзвіниця на „Говерлі" й інші. Він отримав вже нагороду й за „Проєкти 1983 року", між ними, за проєкт будинку одного з найбільших репрезентативних ресторанів Торонто.

Останній успіх інж. Стецури знайшов широкий відгук в канадській пресі, яка принесла світлину лавреата конкурсу за найкращий проєкт дерев'яної будівлі і світлину тієї церкви та її опис. Очевидно, в усіх тих вістках підкреслювано, що лавреат прибув до Канади з України й у своєму проєкті церкви св. Володимира нав'язав до рідної традиції, сполучаючи свій сантимент із нахилом до модернізму.

Відомий великий щоденник „Торонто Стар" подав світлину інж. Стецури і церкви св. Володимира під великим заголовком: „Мала церковця показує, що можна вдіяти з дерева". „Міссісаґа Нюз" приніс також ілюстровану статтю п .з. „Архітект вирізьбує свій шлях на вершини". Там теж підкреслюється, що нагороджений проєкт тієї церкви взорований на українських католицьких церквах на Гуцульщині в Україні, але й хист і фахове знання архітекта надати тому проєктові власний стиль.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 15-ГО СІЧНЯ ц.р., відбулась у Вашінгтоні зустріч американських і совєтських представників, завданням яких буде наладнати так звану „гарячу лінію" зв'язку між Вашінгтоном і Москвою, щоб таким чином оминути непередбаченого конфлікту чи помилки в оцінці рухів військових кораблів, літаків та іншої зброї. Перше засідання цієї спільної американсько-совєтської комісії відулося в листопаді минулого року.

НАУКОВЦІ ВАШІНҐТОНСЬКОГО університету в Сієтлі прийшли до висновку в наслідок дослідів, що атеросклероза спричиняється безладним реаґуванням людського організму на високий рівень холестеролю. Завідувач університетським відділом патології д-р Рассел Росс заявив на форумі Американської асоціяції спеціялістів серцевих недуг, що досліди виявили, що клітини із внутрішньої оболонки стінок артерії виробляють протеїну, т. зв. „плателет", який є фактором, що приспішує закупорку кровоносних судин.

У ФІНІКСІ, АРІЗОНА, після 10-місячного розслідування справи нелеґального перевозу втікачів з Центральної Америки до ЗСА, обвинувачено у контрабанді 16 провідників крайового руху за притулок для втікачів, спонзорованого церквами. Серед обвинувачених шість духовників: два римо-католицькі священики, три католицькі сестри і пресвітеріянськоий пастор. Рух цей почався в Тусані, Арізона, і мав на меті ввозити в ЗСА головним чином втікачів з Ел Сальвдору і Ґватемалі.

АМЕРИКАНЦІ, ЩО розкрили свої серця і кишені для голодуючих африканців, на початку січня дали вже 90 мільйонів допомоги, і гроші напливають далі. Тільки одна організація — Католицька служба допомоги зібрала 29 мільйонів долярів. Світова релігійна служба, головна квартира якої міститься у Ню Йорку, зібрала 6,5 мільйона долярів і, як заявив її речник, гроші напливають далі з усіх частин країни. Коаліція 120 приватних агенцій вже має пожертв на суму 55 мільйонів дол. Діти лосанджелівських шкіл зібрали 80,000 дол., щоб вислати літак з медикаментами до Етіопії. Це лише кілька прикладів із загально американського відгуку на голод в Африці, до якого приєдналися і в'язні державного перевиховної інституції, які, вирішивши, що, мовляв, „нам не так вже й погано: маємо тричі на день їжу і дах над головою", провели збірку, що дала 1,629 долярів.

23-ГО СІЧНЯ ГРОМАДЯНИ зможуть приглядатися здалека запускові американського військового міжпростірного корабля. Вони, проте, не почують ніяких розмов. Всі радійові розмови, доручення, розпорядження тощо будуть передаватися кодом, і наземні контролери знаходитимуться в обкладених міддю кімнатах, які охоронятимуть від переловлювання електронічних сиґналів.

ОДНА ІЗ ПРОПОЗИЦІЙ в бюджеті президента Роналда Реґена буде торкатися збільшення цін вступу до державних парків. Якщо Конґрес погодиться, то ціна за вхід до найбільш популярних парків країни подвоїться, а т.зв. „пашпорти золотого орла", які дають вступ до всіх парків, коштуватимуть замість теперішніх 10, 40 долярів.

ІНАВҐУРАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ президента Роналда Реґена змінив своє попереднє рішення — найняти 200 безкоштовних аматорів, співаків і танцюристів для інавґураційного балю в Білому Домі, в зв'язку з протестами. Комітет погодився тепер заплатити акторам втричі більшу, ніж мінімальна юнійна платня. Кожний з виконавців отримає 375 долярів за чотири дні праці.

У ЗВ'ЯЗКУ З ВЕЛИКОЮ недостачею вакцини проти коклюшу в Ню Джерзі відкликано розпорядження, що всі діти перед тим, як починати публічні або приватні школи, а запобіжних застриків. Тепер вимагатиметься тільки три застрики. Стейтовий комишенер закликав лікарів пильно слідкувати за своїми архівами, що торкаються дітей, які не дістали всіх застриків, і закінчать їх, як тільки збільшиться запас вакцини.

ГУБЕРНАТОР КОЛЬОРАДО Ричард Лемм підписав у вівторок, 15-го січня ц.р., закон, який забороняє вживання стейтових фінансових фондів для оплати абортів. За цей законопроєкт голосували минулого листопада 12,000 виборців стейту. Губернатор різко скритикував підписаний ним закон, бо, це, мовляв, „неморальний закон", який „примусить бідних жінок мати небажаних ними дітей".

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ Джан В. Вессі, голова об'єднаних штабів, заявив у Пекіні, де він тепер перебуває з американською делеґацією на розмовах з китайськими високими старшинами, що американсько-китайські розмови не заторкують нікого і нікому не загрожують. Розмови мають мирний характер і концентруються виключно на закупі американської зброї китайською армією, яка дуже відстає, якщо враховувати, що сьогодні вже всі армії світу користаються модернішою зброєю і виряддом. Головним співрозмовцем з китайської сторони є шеф ґенерального штабу армії Китайської Народної Республіки Янґ Деші.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ повернувся із своєї поїздки до Південної Африки і заповідає тепер боротьбу проти апартеїду на форумі Сенату чи сенатських комісій. Існує загальна опінія у політичних колах, що поїздка згаданого сенатора не принесла великої слави для З'єднаних Стейтів Америки ,а може навіть підірвала престиж Америки в очах усіх верств населення включно з чорними Південної Африки. У Конґресі ЗСА сумніваються чи Е.Кеннеді зможе на цьому форумі щонебудь осягнути.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР бельгійського уряду Вілфрід Мартенс заявив під час розмови з президентом Роналдом Реґеном у Вашінгтоні, що Бельгія підтримує загальну політику і стратегію Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) і в майбутньому напевно погодиться на розміщення американських нуклеарних ракет Першінґ 2 і крилатих на своїй території, якщо переговори про загальне обмеження нуклеарної офензивної зброї між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом не увінчаються успіхом, або, якщо СССР не дотримуватиметься постанов договорів. Прем'єр Мартенс обіцяв говорити ще в тій справі з іншими членами НАТО в Европі. Бельгійського гостя тепло вітали у Вашінгтоні. Офіційні розмови на вищому урядовому рівні тривали понад дві години.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА плянує закупити у З'єднаних Стейтах Америки 800 ракет для протиповітряної оборони, викидні ракет, радарні станції тощо на суму 1,1 більйона долярів. Повідомляючи Конґрес про продаж військового виряду, речники Пентаґону заявили при тому, що таке поповнення зміцнить оборонну спроможність Федеративної Німецької Республіки, яка буде спроможна обороняти своєю модерною зброєю також інші сусідні країни Західньої Европи перед можливим повітряним нападом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мирні заяви в Женеві, збройні напади в Азії

Тоді коли представники ЗСА і СССР говорили про обмеження нуклеарного зброєння у Женеві, в Азії почалися поновні наїзди збройними силами В'єтнаму проти Таїлянду. Як відомо, Камбоджа веде оборонну війну проти в'єтнамців, що їх піддержують „іззовні".

У Камбоджі існує три групи спротиву, які разом нараховують понад 30,000 узброєних повстанців і які піддержують коаліційний уряд князя Сіганука, уряд якого теж визнали Об'єднані Нації. Багато з тих повстанців перебуває на прикордонній смузі Таїлянду, що й дало притоку в'єтнамцям бомбардувати і нападати на територію Таїлянду.

Речник Державного департаменту Ален Ромберґ засудив в'єтнамські збройні сили за „неспровоковані і ворожі" напади на Таїлянд та на камбоджських повстанців, які перебувають на прикордонні цієї країни.

Згідно з повідомленням Державного департаменту, Америка висилає мілітарну допомогу для Таїлянду, що його згаданий урядовий речник назвав „союзником Америки". Як відомо, В'єтнам піддержує уряд Генґ Самріна, встановлений в 1979 році після інвазії Камбоджі і антикомуністичні повстанці стараються повалити цей комуністичний режим, що його піддержує В'єтнам.

Американські знатоки цих справ переконані, що в'єтнамці не хочуть окупувати цих частин території, де хороняться камбоджські повстанці, одначе час від часу вони вдираються на таїляндські області в погоні за повстанцями, винищуючи і вбиваючи невинне цивільне населення, включно із жінками і дітьми.

Вправді уряд у Банґкоку (столиці Таїлянду) вносить часті скарги до Об'єднаних Націй в справі збройних рейдів в'єтнамців на територію цієї країни, але без жадних конкретних вислідів.

Уряд Таїлянду в гострій ноті до в'єтнамської команди завізвав в'єтнамців негайно забрати свої збройні сили з території Таїлянду, якщо ні, то хай вони будуть приготовані, що військові сили Таїлянду дадуть їм відсіч.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підписав проклямацію, якою проголосив неділю, 20-го січня „Національним днем святости людського життя" та закликав населення країни подвоїти зусилля, щоб закінчити 12-річне толерування т. зв. „абортів на вимогу". Президент підкреслив свій зв'язок з антиабортним рухом; він заявив, що леґалізація абортів суперечить американській традиції охороняти людське життя. Трагедія абортів принесла втрату понад 17 мільйонів дітей, від яких забрали життя. Абортами знищено „пошану самого фундаментального права — права на життя".

Михайло Кучер

„ІСТОРИЧНІ РІШЕННЯ" ЦК КПСС І ДІЙСНІСТЬ

Ані одно „історичне рішення" ЦК КПСС не виконано. І на порозі XXI століття Совєтський Союз далеко позаду в економічному відношенні від ведучих капіталістичних країн. Продуктивність праці в СССР у два–три рази менша як в ЗСА. Продукція американських електричних станцій у два рази більша як в СССР. Америка на своїй території добуває в 1½ разів більше нафти і в три рази більше природного газу, як СССР. Целюльозно-паперова промисловість СССР — у поганому стані. ЗСА в тій ділянці продукують у сім разів більше, як СССР. Довжина залізничих шляхів СССР у 2.5 раза коротша як в ЗСА. А довжина автомобільних шляхів (автострад) при кінці 60-их років була у десять разів коротша як в ЗСА.

Якість промислової продукції СССР багато гірша світових стандартів. Совєтський Союз вивозить закордон здебільшого сировину — ліс, золото, футра, рибу, ікру. Машини Совєтський Союз вивозить тільки у нерозвинені країни Африки і в „братні" соціялістичні країни. Темпи зросту продуктивности праці постійно знижуються. У 50-ті роки середньо річний приріст був 7 відсотків, в 1961-1965 роках уже тільки 4.5 відсотка. У той час продуктивність робітника в ЗСА зросла в середньому на 4.6 відсотка річно, а в Японії на 10 відсотків річно.

При кінці 50-их років життя колгоспників почало погіршуватися. Засвоєння цілини виявилося поганим економічним анекдотом. У всіх цілинних районах — помітне зменшення врожайности. Ерозія ґрунту охопила мільйони гектарів.

Припинено залісення південних районів Сибіру. Це привело до катастрофальних піщаних бур. Як наслідок злочинної сільськогосподарської політики при кінці 50-их років в колгоспах почали масово різати худобу. Уряд почав купувати зерно за кордоном, витрачаючи велику кількість валюти.

Совєтське сільське господарство має мало фахівців аґрономів. Особливо погане становище помічається у тваринництві. За останніх 20 років видатність праці в СССР зросла на 30 відсотків, а в ЗСА в той же час на 300 відсотків, а в Европі на 500-600 відсотків. Колгоспи вимагають машин, але їх не дістають. Восени 1965 року вимоги колгоспів були задоволені на 82 відсотки, 1967 року на 64 відсотки, а в 1969 тільки на 40 відсотків.

Більше як тривожне становище помічається в ділянці геогігієни — охороні природи. Совєтські річки та озера заболочені, кількість риби зменшується. Загрожене Байкальське озеро, Азівське і Каспійське моря. Величезних розмірів осягнула ерозія ґрунту. Як наслідок втрачено мільйони гектарів орної землі. Висушування болот знищило сотні тисяч торфяників. Навіть у Білорусії на десятках тисяч гектарів болот утворився сипучий пісок. При вітрі той пісок рухається і засипає врожайну землю. Це також є наслідок грабункової лісної господарки інтенсивного вирубування лісів. В залежності від того понизився рівень ґрунтових вод, висихають річки та озера, побільшується засуха і неврожайність.

Будова величезних водних басейнів Волги, Дону в Сибіру і Середній Азії викликало ряд небезпечних наслідків, які чомусь не передбачили совєтські вчені. Величезні водозбірники затопили земельні врожайні масиви та ліси, разом багато мільйонів гектарів. Водозбірники заболочуються, процес ерозії прискорюється. Корисні водні рослини гинуть і отруюють гнилизною повітря. Це зменшило загальний обмін водою і привело до того, що річки не можуть самоочищуватися.

Порушення природного режиму річок, дельт та лиманів принесло величезні шкоди рибному господарству. Знищено врожайні землі і сотні тисяч гектарів були виключені із сільського господарства.

Вирубаний ліс сплавлювано плотами, або окремими деревами річками. Велика кількість того дерева гине, тоне в річках, або йде в море і пропадає. Таким чином стається тяжка шкода природним ресурсам. При кінці 60-их років виявилася криза електроенергії, нафти та газу.

У СССР велика частина національного приходу йде на воєнну промисловість, з тим зменшується покупна вартість карбованця. Дуже погану платню дістають вчителі, лікарі, техніки і наукові робітники малих категорій. Мільйони совєтських людей не мають прожиточного мінімуму. Не зреалізовано переходу на 35-годинний тиждень праці і на 30-годинний під землею. За своїм рівнем життя в СССР опинилося на межі країн третього світу, учорашніх колоній. Двадцять мільйонів людей в промисловості і сільському господарстві працюють в основному руками, без допомоги машин. Бракує дитячих садків в системі дошкільного виховання і домів для старих та інвалідів. Але не бракує психіятричних „лічниць" для інакодумаючих. За середньою та вищою освітою Совєтський Союз відстає від ЗСА на 15-20 років. Видатки на освіту в ЗСА зросли у три рази, а в СССР удвічі. Більша частина вчителів в СССР не має прожиточного мінімуму. Совєтський Союз має дуже мало вчителів — чоловіків. Вчительська професія у СССР не шанується. Середня школа відстала від вимог життя. Школа погано готує молодь до життя практично і психологічно. Науково-технічна інформація не використовується. Зовсім не розвиваються політичні науки. Культ Сталіна досі не знищено, помічаються спроби його реґенерації. За останні п'ять-шість років побільшилися цензурні обмеження. Література і мистецтво опинилися під все більшим консервативно-реакційним тиском.

Побільшилися випадки замикання здорових людей в психіятричні шпиталі за політичні переконання. Національне питання ускладнюється і загострюється. Побільшилися елементи націоналізму поруч з великодержавним шовінізмом.

(Закінчення на стор. 8)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДИВНА ЕТИКА

Активним в громадських акціях, при різних структурних комітетських комбінаціях бути корисно. Можна там багато дечого навчитися і стати розумнішим; або може й бути навпаки... Багато дечого розумного діється, наприклад на центральних громадських нарадах, але проблема постає при рішенні, що з цієї наради треба подати суспільству до відома комунікатами, а що ніяк не повинно подаватись. Для того живуть в нашому суспільстві „покликані" особи, які єдині мають право і знають як поводитися з фактами, щоб суспільство найменше про них знало.

На недавньому післяманіфестаційному засіданні протирусифікаційного комітету в Ню Йорку яскраво виявилась механіка обструґування фактів і перекручення інформації для того, щоб за негативні явища не було відповідальности, щоб їх закрити перед громадою й дати їм можливість повторюватися в майбутньому без впливу, оцінки й контролі громади, або уповноважених її репрезентантів. Йшлося про молодь. Мені прийшлося заслухати засади функції молоді в громаді, (молодь має мати можливість акції, виявити свою молодечу енерґію й агресивність, бути рухливою й протестувати, а не стояти спокійно на маніфестації як старі бабуні...), не зважаючи на це, що на залі я не бачив педагогічно кваліфікованих до виховання молоді людей. Я заперечив доцільність і пересадне застосування тих саме принципів діяльности молоді в цей час, і підкреслив насамперед здобуття потрібного знання, розуміння свого середовища й питоменностей довкілля, респект до громадянського порядку і поважніший підхід до репрезентативних аспектів нашої громади. Далі я ствердив, що, практично, акції організації СУМА на маніфестації були неґативні, обструкційні й дезорганізуючі. Ці люди, які мають можливість формувати світоглядові й моральні засади молодих людей в цій організації повинні плекати в себе і в них суспільну дисципліну, почуття культурної поведінки й респекту до тих, що плянували маніфестацію, оформили її політичний зміст і відповідали за неї, а передусім мати на увазі почуття відповідальности за репутацію усіх нас разом перед зовнішнім світом.

На це моє ствердження, в якому не було дрібки злої волі, посипалась на мене лявіна обурень:

— Тобі не можна говорити про СУМА, бо там твоїх дітей нема...вони належать до Пласту.

— СУМА всі ненавидять, трактують її молодь нижче від інших, і приписують їй усе зло...

— Тобі не можна говорити лиш про одну організацію молоді; треба вживати узагальнення — молодь це створила.

У керівників цієї наради зродилася спасенна ідея як припинити обурення: вони ствердили, що я так не думав, як сказав, що мені лиш так трапилося, і може як я одержу ще раз слово, то я вибачуся за це...

Це була опінія. Вона мене зовсім не здивувала, оскільки я є свідомий таких стосунків, в яких правдива дійсність вивертається догори дном, а того, хто не піддається такій методі — заставляють вибачатися.

В інструкціях комітету, а також і в заклику керівника походу, вимагалося дисципліни, порядку, послуху впорядчикам і оминення якихнебудь диверсій в запляновaній програмі. А що діялося? Один широкий фронтовий клич, що кількома словами відображував суть демонстрації, сумівці на 16-ій вулиці кинули на поліцію. Поліція поламала його на куски й залишила на дорозі; під час, коли слабим голосом (і такою ж слабою технічною системою) говорив афганістанський командир — згуртовані сумівці почали скандувати кличі; коли М. Комічак читав протест (який роздано пресі) сумівці заглушували його співом „Волю пішли Україні..." Вкінці, іґноруючи дальшу програму і прохання задержати спокій, сумівці, даючи вокальний вияв своїм емоціям, почали напиратись на барикаду поліційних автомобілів, а згуртовані за нею поліцаї були вже готові бити по головах тих, хто налізе на барикаду. Тоді я вліз перед заґітованих сумівців і, опершися черевиками на поліційні автомобілі, почав відпихати їх назад. (Бажаючі можуть оглянути цю метушню із телевізійної стрічки, яка є в руках комітету. Часопис „Новое Русское Слово" подав цей епізод на першій сторінці, замовчуючи дбайливо приготовану комітетом інтенцію акції).

Найбільше мене збентежило те, що в цю хвилину зникли з місця ці лідери, які мають організаційний стосунок до СУМА, і які могли б довести до заспокоєння. (Вправді, обороняючи вашінґтонську поліцію перед офензивою СУМА, я мав поділені думки: інколи я боявся, що опинюся переможений під ногами групи й зачнеться бійка з поліцією; а часом, відпихаючи дебелих, широкогрудих ентузіястичних юнаків назад мені уявлялося, що варто було б з ними іти на барикади. Але, на дійсні...). А на засіданні ці самі лідери, яких „не було" в критичний момент можливости скандалу, дали мені науку, що можна мені говорити, а що ні, як можна говорити, а як ні, про кого говорити, а про кого не говорити, й коли за що вибачатися... Словом, коли протягом довгих і нуд-

(Закінчення на стор. 8)

Наталка Турчманович

ПОЛЯКИ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ І ПРО МИКОЛУ ХВИЛЬОВОГО

Подаю у моєму перекладі з польської на українську мову те, що написав польський письменник Юзеф Лободовський про Миколу Хвильового і про голод в Україні, у своїх творах „Дзєє Юзефа Закшевскеґо", в третьому томі під заголовком „Ножице Далілі", де провідною думкою є описана робота большевицьких підпільників під Польщею. Книжка видана в Лондоні, в 1968 році, у якій автор пише таке: „...Розпочав від посмертних споминів про українського письменника Миколу Хвильового. Це прізвище — Хвильовий, відбилося в ухах Юзефа, але дуже загально... не пам'ятає з якої парафії почув цей дзвін... Повторяв з тим більшим зацікавленням. Анонімний автор споминів інформував, що Хвильовий народився в 1893 році і ще молодим хлопцем належав до нелеґального соціялістичного кола. Під час революції став по большевицькому боці. В громадській війні був червоним партизаном. Відзначався у боротьбі з петлюрівцями, посвятився літературній праці. Видав декілька збірок оповідань, пару повістей і залишив по собі багату публіцистику і есеїстику на літературно-артистичні теми.

„При кінці двадцятих років поступово, почав входити в конфлікт з офіційними літературними колами, кермованими партією і вкінці став об'єктом завзятих атак. Хвильовий не переставав бути марксистом і репрезентував тенденції, які стреміли до унезалежнення українського письменства від російської культури. Тим він себе наразив на поважні обвинувачення. У першу чергу, відкрито в ньому націоналістичні нахили, а потім вже явно оскаржувано як буржуазного націоналіста. Коли нагінка була щораз сильніша, маючи перед собою неминучий процес і оскаржуючий вирок, Хвильовий застрілився.

„Дата самогубства була подана не дуже докладно: літо 1933 рік... Може про це щось було в польській пресі, але збіглося з річними вакаціями. Текст подавав, що до розпачливого рішення спричинилася трагічна ситуація в Україні...

„...В Україні і на Північному Кавказі, — продовжує далі автор, -була поважна харчова проблема і що в зв'язку з тим в деяких околицях повстали розрухи... В Україні куркулі були наставлені анархістично. Це спадковість після громадянської війни. Тож не бракувало і саботажів. Тому то й були такі переходові труднощі. Може це ще більше стосується Кубанських козаків. Ну, а буржуазна пропаґанда старалася це роздути...

Голодове лихоліття, яке розпочалося ще в 1932 році, вкінці стало загально-народною катастрофою. Воно не мало природного характеру, незалежного ні від чиєї волі, а було цілево спровоковане, щоб зломити опір проти примусової колективізації і стероризувати цілу країну, що їм цілковито вдалося. У селян забрано посівне зерно, обіцяючи дати пізніше, але обіцянки не дотримано.

Село з'їло всі запаси. Поголовно почали вбивати худобу і домашню птицю, потім коней, а вкінці собак і котів. Діти масово мерли. Траплялося, що ошалілі в розпачі матері, власноручно вбивали своїх дітей, щоб не дивитися на їх довготривалі терпіння. Нотовано випадки людоїдства. Цілі села йшли до міст і містечок, обсідали станції, чекаючи на потяги, від яких відганяла їх озброєна сторожа. Напади людей, у розпуці, на склади ҐПУ відбивали зі зброєю в руках. Одні гинули з голоду, інші від куль. По вулицях містечок і міст цілими днями лежали незакопані трупи. Шаліла кривава дезинтерія і тиф. Можна було натрапити на цілковито винищені села, з вікнами забитими дошками. Здичавілі собаки волочилися по оселях, гризючись над залишками людських трупів. Рівночасно й безперебійно йшли на схід транспорти з засланцями і недобитками 'куркулів' і 'ворогів народу'..."

„...навіть в часі історичної „руїни", — пише безіменний автор, у другій половині ХУІІ століття, не відбувалися в Україні такі потворні речі, як тепер. На протязі кільканадцятьох місяців загинуло, щонайменше, пару мільйонів і стільки ж пішло на холодний Сибір на згубу... Такого великого злочину,-пише автор, сучасний світ ще не бачив..."

Іван Олексишин

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ АРМІЙ І ЇХ СПІЛЬНИЙ ПОХІД НА КИЇВ

III.

Начальна Команда Української Галицької Армії примістилася в Кам'янці Подільському, де була також Директорія Української Народної Республіки й Головна Команда Дійової Армії та диктатор Петрушевич. Військові частини бригад І-го корпусу зосередились в околиці Лянцкороня, II-го корпусу — в околиці Ориніна, а III-го корпусу — в околиці Фридрихівки і Ходорівців, застаючи на цьому просторі приблизно 15-тисячну Дійову Армію, змалілою і вичерпану в безнастанних боях з большевиками. Обидві українські армії змучені безнастанними боями з ворогами й форсовним ходом під час відступу, опинились в дуже тяжкому положенні — без амуніції, одіння, взуття, харчів і найконечніших ліків та потребували короткого відпочинку.

Критичне положення обох українських урядів — Директорії і Диктатури та обох армій, скупчених на невеликому просторі між Дністром на півдні, річкою Збруч на заході, лінією поведеною через Городок - Ярмолинці на півночі й лінією поведеною через Ярошенку - Рахни та вздовж річки Мурахва на сході, вимагали негайної дії війська, щоб поширити простір діяння, кожне місце якого могло бути досяжне для гарматних стрілен ворога. Тому вже 22-го липня видано приказ, щоб Січові Стрільці й Запоріжці, які були частинами Дійової Армії та частини II-го галицького корпусу рушили до протинаступу на большевиків у північному напрямі на Проскурів, а відтак на Староконстантинів і Коростень, це мало б бути також забезпеченням українських армій перед евентуальним нападом поляків зі заходу. Частини І-го й III-го галицьких корпусів, повстанці отамана Тютюнника й дивізія повстанців „Запорозька Січ" під командою отамана Божка мали наступати на східньому і північносхідньому напрямах на Нову Ушицю, Ялтушків, Бар і Жмеринку. Завзяті бої велись за Жмеринку, важливий залізнодорожний вузол, де оперувало кілька большевицьких бронепотягів і де у вагонах було багато воєнного майна. Причиною довгого неуспіху в здобутті цього залізнодорожного вузла була мала карність повстанців Запорізької Січі, що дало змогу большевикам вивезти в напрямі Винниці це майно, тому цю групу повстанців роззброєно, а майно й частину особового складу перебрала група повстанців отам. Тютюнника. У важких боях здобуто Проскурів 29-го липня. Жмеринку і Вінницю 10-го серпня, а Староконстантинів 14-го серпня чим розломано Кам'янець Подільський котел.

На вимогу фронтових старшин 10-го серпня 1919 року зорганізовано спільний військовий провід для обох українських армій під назвою: „Штаб Головного Отамана", а начальним вождем цього штабу назначено Симона Петлюру, начальником штабу — генерала Миколу Юнакова, колишнього професора Імператорської Академії генерального штабу, а пізніше коменданта IX-ої російської армії, а його заступником генерала Віктора Курмановича, колишнього старшину австрійського генерального штабу і шефа штабу Начальної Команди Української Галицької Армії, а начальником оперативного відділу полковника Долєжаля, колишнього старшину австрійського генерального штабу. Обсяг діяння Штабу Головного Отамана був виключно оперативного кермування обома арміями.

Щодо дальших військових операцій в тому часі було два пляни: придніпрянський — похід на Київ і галицький — похід на Одесу.

Придніпрянський плян, передбачував здобуття Києва, столиці України, який під політичним оглядом мав би велике значення для української справи не тільки в краю але й за кордоном, а також економічним оглядом, маючи в своїх руках простір Київщини, де було багато цукроварень, гарбарень і військових маґазинів, які причинились би до вивінування обох українських армій. Від'ємною сторінкою цього пляну будо те, що не було відомим, яке становище займе супроти українських армій білоґвардійська (денікінська) армія, яка воювала за відновлення Росії, як стрінуться в околиці Києва; не було відомим також, як поступить польська армія, коли велика більшість військових частин обох українських армій віддалиться від річки Збруч; брано також до уваги відтягнення деяких військових частин з бойової лінії для вдержання порядку в місті по захопленні Києва.

Галицький плян, передбачував по захопленні Одеси й причорноморського побережжя відчинення для себе вікна до Европи й наладнання з кількома европейськими державами торговельних і політичних зв'язків, бо причорноморські простори Херсонщини, Січеславщина (Катеринославщини) зі своїми чорноземами — це шпихлір для зерна, а також район з великими запасами залізної руди в Криворізькому басейні й манґанової руди в околиці Нікополя, за що можна було б в заміну дістати зі закордону — зброю, амуніцію, одяг, взуття і ліки. Дорога до Одеси була б коротша як до Києва й сподівались меншого опору большевиків як в поході на Київ, а також брано до уваги лагідний клімат на південній Херсонщині для вояків погано одітих.

Обидва проєкти були обговорювані на зібранні визначних військових стратегів і політиків — придніпрянців і галичан. Майже всі вони були проти наступу на большевиків у напрямі Києва, передбачаючи конфлікт з білоґвардійською армією під командою генерала Денікіна.

Проєктові походу на Одесу спротивився Головний Отаман Симон Петлюра й 12-го серпня 1919 року видав приказ, що з престижевих оглядів, належить негайно розпочати наступ на большевиків у напрямі на Київ. Проти такого приказу був запротестував на письмі підполковник Долєжаль, шеф оперативного штабу, але цей протест не змінив приказу Головного Отамана.

Наказом Штабу Головного Отамана поділено обидві українські армії на три армейські групи:

1. Центральна Армейська Група, в склад якої увійшли військові частини І-го й III-го галицьких корпусів без 11-ої бриґади та придніпрянський корпус Запорожців всі під командою генерала Антона Кравса, як головна ударна сила, яка мала зайняти: Сквиру, Козятин і Бердичів, а відтак вдарити на Київ.

2. Східня Армійська Група, в склад якої увійшли: придніпрянська, себто Дійова Армія без Січових Стрільців і Запорожців, та 11-та бриґада III-го галицького корпусу, як охорона правого крила Центральної Армейської Групи, під командою отамана Васіля Тютюнника, мала, посуваючись в напрямі Одеси, зайняти околиці міст Бірзула, Гумань і Володарка.

3) Західня Армейська Група, в склад якої увійшли частини II-го галицького корпусу і Січові Стрільці з Дійової армії, як охорона лівого крила Центральної Армейської Групи, під командою полковника Арнольда Вольфа й зайняти міста: Шепетівку, Житомир і Коростень.

Повинуючись наказові, всі три армейські групи розпочали наступ за наміченим пляном, зводячи завзяті бої з відступаючими большевиками, особливо за залізнодорожні вузли: Козятин і Фастів, де були сконцентровані бронепотяги ворога, а у вагонах великі нагромадження: зброї, амуніції, одіння, взуття та іншого військового вигляду.

По зведенні завзятого бою на останній перед Києвом оборонній большевицькій лінії: Білгородка - Боярка - Васильків, 24-го серпня дорога до Києва була відкрита, але з причин спізнення частин І-го галицького корпусу на лівому крилі, потрібно було припинити на чотири дні дальший похід вздовж залізнодорожного шляху на Київ. Ця перерва у поході вможливила большевикам більше пляновий відступ і відпровадження частини великих запасів воєнного майна з вантажної станції в Києві на лівий берег Дніпра, а також в зближенні білоґвардійської армії в околиці Києва під командою генерала Бредова.

По вирівнянні бойової лінії на лівому крилі Центральної Групи продовжувано наступ на Київ. Перші стежі 8-ої Самбірської і 2-ої Коломийської бриґад увійшли до Києва коло 8-ої години вечора, 30-го серпня 1919 року, захопили вантажну і особову залізнодорожні станції з великою частиною військового майна у вигонах потягів, яких большевики вже не мали часу відпровадити, а між ними три панцерні потяги, а також забрано в полон коло 1,000 большевицьких вояків, включно з комендантом дивізії.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ В ДНЯХ ВІД 4-го ДО 9-го ЧЕРВНЯ 1984 РОКУ

(4)

Звіт головного організатора

Продовження

ТАБЛИЦЯ Ч. 16

УЧАСТЬ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В ОРГАНІЗУВАННІ ЧЛЕНІВ 1983 РОЦІ

Кількість нових членів	Кількість Відділів
0	139
1— 9	232
10—24	62
25—49	11
55—99	1
Разом Відділів	**445**

ТАБЛИЦЯ Ч. 17

ЧЛЕНИ КЛЮБУ ЗАСЛУЖЕНИХ СОЮЗОВЦІВ

I. **Основники і члени Клюбу впродовж усіх 23 років:**
1. Степан Гавриш (83)

II. **Члени Клюбу впродовж 22 років:**
1. Квітка Стецюк (25)

III. **Члени Клюбу впродовж 20 років:**
1. пок. Михайло Семків (379)

IУ. **Члени Клюбу впродовж 18 років:**
1. Іван Одежинський (153)

У. **Члени Клюбу впродовж 16 років:**
1. пок. Михайло Фединишин (155)
2. д-р Василь Палідвор (204)
3. пок. Богдан Зорич (432)
4. Андрій Джула (161)
5. Володимир Гавриляк (316)

УІ. **Члени Клюбу впродовж 15 років:**
1. Петро Головачук (42)
2. Іван Петрунцьо (78)

УІІ. **Члени Клюбу впродовж 14 років:**
1. Олена Олек-Скатт (22)

УІІІ. **Члени Клюбу впродовж 13 років:**
1. Анна Гарас (47)
2. Атанас Слюсарчук (174)
3. Роман Чучкевич (88)

ІХ. **Члени Клюбу впродовж 12 років:**
1. Микола Хоманчук (5)
2. пок. Микола Ткачук (114)
3. пок. Тарас Шмаґала (221)
4. пок. Петро Федик (292)
5. Іван Геврик (445)

Х. **Члени Клюбу впродовж 11 років:**
1. Василь Дідюк (407)
2. Роман Татарський (94)

ХІ. **Члени Клюбу впродовж 10 років:**
1. Михайло Турко (63)
2 Михайло Кігічак (240)
3. Василь Оріховський (353)
4. Василь Попович (367)
5. Володимир Запаранюк (484)

ТАБЛИЦЯ Ч. 18

ЗДОБУТКИ ЧЛЕНІВ КЛЮБУ ЗАСЛУЖЕНИХ СОЮЗОВЦІВ ЗА ОСТАННІХ 5 РОКІВ

Рік	Число членів Клюбу	Число ними здобутих членів	Загальне число членів	Відсоток
1979	21	778	2,648	29
1980	13	546	2,239	23
1981	18	754	2,368	31
1982	18	618	2,483	24
1983	13	547	2,145	25

ТАБЛИЦЯ Ч. 19

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ, ПРИДБАНІ КАНАДСЬКИМИ ВІДДІЛАМИ В 1983 РОЦІ

Місяць	Число членів	Сума забезпечення	В тому АДД
СІЧЕНЬ	15	$22,000	1
ЛЮТИЙ	25	82,500	4
БЕРЕЗЕНЬ	14	36,000	4
КВІТЕНЬ	19	39,000	—
ТРАВЕНЬ	17	57,000	—
ЧЕРВЕНЬ	16	58,000	—
ЛИПЕНЬ	13	51,000	2
СЕРПЕНЬ	5	18,000	—
ВЕРЕСЕНЬ	9	36,000	—
ЖОВТЕНЬ	6	51,000	2
ЛИСТОПАД	13	85,000	3
ГРУДЕНЬ	49	181,000	23
РАЗОМ	**201**	**$713,500**	**39**

ТАБЛИЦЯ Ч. 20

ОКРУГИ КАНАДИ І ЇХНІ ЗДОБУТКИ У 1983 РОЦІ

П.Ч. Округа	Кількість Відділів	Придбано у 1983 році членів	на суму	АДД
1. Торонто, Онт.	22	64	$172,500	8
2. Монтреаль, Квібек	8	407	132,000	9
3. Ніяґара, Онт.	10	51	249,000	5
4. Захід Канади	18	17	59,000	1
5. Канадські Відділи Округи Детройт	4	22	101,000	16
Разом	**62**	**201**	**$713,500**	**39**

ТАБЛИЦЯ Ч. 21

КАНАДА

Нові члени та суми забезпечення за останні 5 років

Рік	Число членів	Сума забезпечення	В тому АДД
1979	359	$1,364.000	74
1980	305	968.000	61
1981	343	919.500	26
1982	228	631.500	26
1983	[illegible]	713.500	39

Звіт головної радної Гелен Олек Скатт

It has been an unusual year for me as I now spend half of my time in Chicago and the other half in Florida, but I continue to keep very active and do whatever I can for the Ukrainian National Association in both areas.

I attended the UNA golf outing held on Saturday, July 23, at Midlane Country Club in Waukegan, Illinois, and also one on Sunday, September 11, at the Nordic Hills Golf Course in Itasca, Ill.

On September 8, I attended the Installation and Testimonial Banquet on the occasion of the Episcopal Ordination of The Most Rev. Vladimir L. Tarasevitch, Bishop for the Byelorussian.

Together with John Gawaluch, President of Branch 22, and a very active UNA'er, assisted with the bus arrangements for the trip to Washington, D.C. on October 2, 1983 for the Famine Rally and Demonstration.

Participated in the all day secretarial course which was held in Chicago on October 22 and presented by Messrs. Sochan and Hawrysh, and attended the organizational meeting which was held that same evening.

At the request of the Home Office I was very fortunate to have been able to attend the Fourth World Congress of Free Ukrainians in Toronto, Canada from November 30 to December 1, 1983.

On December 28, a group of Ukrainian Floridians bussed to Epcot Center in Florida to see the Ukrainian Dancers from Chicago performing at the Center for the entire week. This group of about 40 young people do a tremendous job to promote Ukrainians and our culture.

On January 20, several busses traveled to Tallahassee, Fl., the State Capitol, to celebrate the Ukrainian Independence Day and to post the Ukrainian flag in the Rotunda of the Capitol.

I had the honor of meeting our new Bishop, the Most Rev. Robert Michael Moskal, First Bishop of the Ukrainian Catholic Eparchy of St. Josaphat in Parma, Ohio, when he visited St. Andrew Ukrainian Ecumenical Center in Northport, Fl., on April 1, 1984.

I attend all the events held in the St. Petersburgh Ukrainian community and occasionally attend the Northport (Warm Mineral Springs) events.

The 18th Bowling Tournament is being held in Chicago on Memorial Day weekend and presently I am working with our Chicago Committee preparing for this event.

During 1983 I signed up 20 new members.

Звіт головного радного проф. Тараса Шмаґали

This report reflects my activity during my 22nd year as a member of the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association. For about twenty of those years I have used the same format for my annual report. If the Association starts to incorporate some of the changes I have suggested over the years, I might even consider changing the form of the report. But for now...!

Тарас Шмаґала

My activities, accomplishments, views and opinions, as in my past reports, are outlined as follows:

A. Activity for the Ukrainian National Association
B. Civic Efforts
C. Comments and Suggestions

A. Activity for the Ukrainian National Association

1. President, Ohio Fraternal Congress
2. Ukrainian National Association Urban Renewal Corporation — Board of Directors
3. Annual District and Organizational Meetings
4. Meeting of Supreme Assembly — Soyuzivka

B. Civic Efforts

1. President, Ohio Public Transit Association
2. Chairman, Ohio Heritage Groups Council
3. Member of Visiting Committee, Cleveland State University
4. Member of Visiting Committee, Dyke College
5. Cleveland Public Radio — Board of Directors

C. Comments and Suggestions

My comments will once again fall into three major categories: (1) rebuilding our membership; (2) managing our assets; (3) Ukrainian National Association leadership in the Ukrainian-American community.

1. Rebuilding our membership

"The double-your-insurance campaign was a quick-fix at best. Our organization cannot survive on this type of program. We must have a *long-term plan.*" This is a statement which I made in my last report. I received many favorable comments, and felt that most of my colleagues on the Supreme Assembly were in agreement. The natural question then becomes — where is our long-term plan? True, we have switched from one consultant to another, we have introduced some new products, and we have advertised for help. What are the results of these efforts? VERY, VERY LITTLE. To me, the reason for this failure is rather obvious. There still is no plan, long-term or otherwise. The actions eminating from the home office are not part of a coordinated, well-thought-out program.

We need a professional sales force. If we are to grow in membership, we must develop this professional sales force now. It is not enough to place a few ads in Svoboda and in the Weekly. How do other fraternal groups recruit their sales people? I simply cannot accept the answer which I receive from our Supreme Executive Officers — that they are unable to find qualified candidates.

The problem, as I see it, is that membership has not been given the top priority by our Supreme Executives. If they spent as much time on developing a program, producing the products that fit into that program, and finding the people to carry out that program, as they do on Ukrainian community politics, we would not be in the stagnant condition we are in now.

There are no real excuses. We have heard them all. "The secretaries aren't working." "We don't have the right kinds of products," "People are no longer buying insurance," "We cannot compete with the American companies." None of these are valid. We have the resources! We simply have to give increased membership the priority it deserves.

2. Managing our assets

During the last year, we have probably gotten the highest return on our investment in the history of our association. This is a combination of good management by our treasurer, and our success in maximizing income from our building.

There are, however, two major problems concerning our building which I have mentioned in the past, and which must be corrected in order to realize the true economic potential of this asset. We must (a) take advantage of the valuable tax shelter which the building represents, and (b) execute some sort of permanent financing which will enable us to invest our eight million dollars at a much higher rate of interest.

Again, this is a matter of priority. Next to increasing the lifeline of our organization — membership — there should be nothing more important than getting the most out of those assets which we have already accumulated. We talk about it, we do some initial inquiries, but, again, nobody says "This is something we're going to do, and get done this year!"

Only until we correct these two shortcomings can we honestly say that our building is a good financial investment.

3. Ukrainian national Association leadership in the Ukrainian-American community

The conflict with UCCA continues to be the biggest single negative in the progress of our Association and our entire Ukrainian community. In my last report, I callet it a "point of embarrassment... at the highest levels of government." During the past year, the conflict has intensified, and our community image in Washington continues to deteriorate. We find Ukrainians fighting Ukrainians in the halls of Congress. The prime example of this has been the attempt to have the American government recognize the 50th anniversary of the Ukrainian famine. It appears that it is more important for some to have what they feel is the "proper wording" of the bill, rather than the bill itself! The sad part of this scenario is not only that we will probably get no recognition of the famine at all, but also that we continue to undermine the efforts of our brothers and sisters, thereby threatening the credibility that had been achieved by our community.

It is my hope that every effort will be made by our Association to resolve this national conflict. However, as we establish our priorities, we should remember that we must first make every effort to keep our own organization the strongest and most important in the Ukrainian community. We should do this by building our membership & assets, and avoiding petty political battles.

The Ukrainian National Association should be a powerful organization. Let us use this power and our abundant resources is a positive fashion — in the best interests of all Ukrainians.

Звіт головного радного Андрія Джули

Prior to our Supreme Assembly annual sessions in June, I represented my area as chairman of the Western Penna. district.

A regional meeting of my area was held on Sunday, October 23 in the lodge rooms of Branch 161 in Ambridge. A large turn-out of branches was in attendance. Many important questions were answered by our supreme organizer, Stefan Hawrysz, pertaining to the organization. At the conclusion of meeting, refreshments were served, following of film, "HELM OF DESTINY."

With our supreme organizer, I represented our organization at the Marriott Hotel, Pittsburgh, at the annual session of the Pennsylvania Fraternal Congress.

The district meeting, which was held at branch 161 lodge rooms, proved helpful for the area to accomplish 98% of its quota, or 111 new members for 1983. In my branch, we were helpful by contributing 32 new members.

Звіт головного радного Евгена Іванціва

Introduction

The By-Law of the UNA assigns no specific duties to the Supreme Advisors with the exception of attendance at the annual Supreme Assembly meeting. As I have pointed out in the past, the Supreme Advisors are elected by the delegates to the convention and have an independent obligation to the convention and the members of the UNA. They must, in addition to acting on requests of the Supreme President, undertake initiatives for the good of our organization.

As in the past, I have divided my report into two sections: the first detailing my activities for the UNA during the past year, and the second with my recommendations to the Supreme Assembly. The recommendations are focused toward improving the UNA and better acquainting the Ukrainian-American community with the benefits of not only membership in the UNA, but active participation.

Report of Activities

During the pastyear I have attempted to fulfill all the requests which the Supreme Executive have assigned to me. Many of these requests were informal and involved a working relationship with the members of the Supreme Executive.

Since the last Supreme Assembly meeting, I have been involved in a variety of activities within the UNA and the general Ukrainian-American community at request of the Supreme Executive. During the period of July 7-10, 1983, I took part in the UNA sponsored "Youth Panorama" at Soyuzivka. During the four day event, I organized and moderated a panel on political activity in the U.S. political system. The panel was well received by those in attendance and served to stimulate a great deal of discussion. I judged the Panorama to be successful and encourage more events of this type aimed at young professionals.

At the request of the Supreme Executive, I joined the National Committee to Commemorate Genocide Victims in Ukraine and organized the political affairs sucommittee. Through that subcommittee, we were successful in securing introduction in the Senate and passage by the Senate of a resolution (Senate Concurrent Resolution 70) condemning the Soviet Union for the man-made famine in Ukraine and asking the President to designate May 28, 1984 as a day to commemorate the victims of the famine. In addition, the subcommittee organize a hearing by the Senate Agriculture Committee on the famine and the collectivization of agriculture in the Soviet Union. I also assisted in the events of October 2, 1983 in Washington.

On March 4, 1984, I attended the Baltimore District Committee meeting and took active part in the proceedings. Mr. Flis attended the meeting as the representative of the Supreme Executive.

At the request of Mr. Flis, I am now actively involved in securing information about possible sites in the Baltimore-Washington area for the 1986 UNA convention.

Working with the Baltimore-Washington UNA District officers, I am involved in a project to host a series of "get-togethers" of young professionals in the Washington, Baltimore, and Richmond areas. The purpose of the events would be to offer young professionals an opportunity to get to know each other and to become more familiar with the purpose and work of the UNA. The UNA sponsored film, "Helm of Destiny" will be shown at the events.

Again, at the request of the Supreme President, I have agreed to serve on the local committee which is tasked to organize an event in Washington to commemorate the 20th anniversary of the unveiling of the Shevchenko statue. This effort is a joint Ukrainian Congress Committee of America, Ukrainian American Coordinating Council, and Shevchenko Scientific Society project.

Lastly, during the past year I have signed up a number of new members among young professionals for certificates which are higher than our average.

In related activities, I helped form and am a member of the Ukrainian American Caucus (UAC), a political group in Washington which seeks to promote Ukrainian issues among American political leaders. This group emerged from the Famine Committee and is involved in securing House passage of the Senate-passed famine resolution. I have addressed the Ukrainian-American community on the importance of political activity at the Ukrainian Institute in New York on February 19, 1984 and at the Holy Family Church in Washington on April 1, 1984.

In a more closely related UNA activity, I helped organize and serve on an ad-hoc committee which is organizing a young professionals week-long vacation at Soyuzivka for the week of August 11-18, 1984. The effort was initiated at „Youth Panorama" last summer and the purpose is to attract young professionals to Soyuzivka in a setting where they can get to know each other. While not a UNA event, the work is being closely coordinated with the UNA and Soyuzivka.

Recommendations

For those who read my report last year, this section will sound familiar. Six of the seven recommendations were made last year but have not been acted upon. The one recommendation, that of a change in the scholarship program, was considered last year by the Supreme Assembly and rejected. Curiously, it is that recommendation for which I have received the most comments by UNA members since the reports appeared in **Svoboda.** Both young and old have told me that they support such a change in our scholarship program and feel that if the program is to be taken seriously, this is desperately needed.

SCHOLARSHIPS — As a member of the scholarship committee, I again make the recommendation that the UNA offer at least one full four-year scholarshup of up to $5,000 per year every year. This would not be a substitute for our present program but in addition to it.

When tuition is running up to $10,000 at some schools, a token $100 does little to help students. In fact, many people in the community consider our "scholarship program" not a serious effort. We do receive many applications, but when I have asked some why, the answer has been "Why not apply since almost everyone gets at least $100. It doesn't let me go to a good school but it'll pay for some books."

What we need in addition to that assistance is to provide the opportunity for good students who cannot afford some of better schools to go to the Harvards and Yales of this country. Those students will always remember that they received a fine education because of the UNA. That type of relationship is what alumni organizations are based upon.

Last year, I proposed that the students be limited to those studying journalism or business administration and that they be required to work for the UNA or the **Ukrainian Weekly** for pay for two years after finishing school. The benefits accrue to both the UNA, by providing young professional employees, and to the student, by providing an education and a job upon completion of studies. I, once again, renew that proposal and strongly unge that the Supreme Assembly adopt it. I further urge that all the members of the Supreme Assembly talk to students and to parents before coming to Annual Meeting about their views on the current program and on my proposal. In addition to being beneficial overall, the program would also provide some competition among our young people for those scholarships. We would see the true excellence that exists.

Currently, the Ukrainian Women's League of North America sponsors a scholarship program for students in South America and Europe. Sponsors provide $250 to $300 annually to Ukrainian students in those countries. My question has to be, if individual Ukrainians can and are willing to individually provide a full stipend for a student at $300 annually, why cannot a $50 million corporation afford and be willing to provide a full stipend to a Ukrainian student.

SOYUZIVKA — This is a major asset of the UNA and one that has to be more effectively utilized to attract new members. Programs such as the Young Professional Vacation Week should be considered as Soyuzivka and UNA sponsored events and not to depend solely on ad hoc initiatives. Most importantly, new, modern facilities must be constructed at Soyuzivka to meet the expectations of young professionals. Weekend visits by the 25 to 40 year olds is beneficial but efforts

to have them vacation at our resort involve meeting their needs and expectations.

Many of the young professionals who come to visit on weekends do so because as children their parents brought them to Soyuzivka for week-long vacations. They are basically coming home. They, however, are not bringing their children to Soyuzivka for vacation because of lack of facilities and activities. What will happen to their children? Will they bother to even come on weekends when they are in their twenties and thirties?

BROCHURE — The UNA must produce a "professionally-done" brochure about our organization and the insurance programs which we offer. Even when we have prospects among young professionals it is difficult to sign them up when we lack the type of professional materials that are at the disposal of the insurance salesmen of our American insurance company competitors. The future of our organization lies with the young professional between 25 and 40 years of age. We have agreed to that but have failed to provide the tools to attract that age group which is least acquainted with the UNA and most skeptical of the professionalism of Ukrainian organizations.

These questions pose serious problems for the UNA in the future. Unless we address the situation now, the time will rapidly approach when it will be too late to do anything about it.

BUILDING — Once again, the UNA should provide our membership with an opportunity to invest in our Home Office building and take advantage of the tax breaks that that would provide. The UNA would then have the additional funds to invest in projects such as modern facilities at Soyuzivka and senior citizens home.

SENIOR CITIZENS HOME — A commitment to a senior citizens home as soon as possible is imperative. For too long we have spoken about it but action has not taken place. Thought should be given to whether our senior citizens wish to move to Soyuzivka area or to warmer climates such as Florida, but some program must begin.

POLITICAL ACTION COMMITTEE — Again, the members of the UNA are actively involved in the American political system. It would be of benefit to the UNA and the Ukrainian-American community to harness that activity into a more organized effort. This would be a non-partisan group that could monitor issues of concern to the UNA such as insurance legislation and to the Ukrainian-American community such as human rights in Ukraine.

The cost to the UNA of a political action committee (PAC) would be minor. The funds would be provided by the membership of the UNA. By raising funds and distributing them to Members of Congress who are helpful to the interests of the UNA, the influence of both the UNA and the Ukrainian-American community would increase dramatically. The details of such an effort can be provided if the Supreme Assembly is interested in the UNA playing a great role in the decision-making that effects our organization.

PROFESSIONALS' AND BUSINESSMEN'S ORGANIZATION — There is an effort underway in various cities to form a Professionals' and Businessmen's Organization (B's & P's) similar to one that exists in Canada. The initiative is coming from young professionals who do not feel that established organizations provide the type of interaction which they are seeking. It would be similar to existing American professional organizations but, rather than be organized on the basis of profession, it would be organized on the basis of being Ukrainian-American and a professional.

While this is an initiative that is taking place on its own within the community, the UNA should support such efforts which can be of benefit to the community. The UNA also can benefit by having access to the membership of such groups which are of the age and financial status that the UNA must attract for its members.

Conclusion

I wish to extend my appreciation to the Supreme Executive for their cooperation during this past year on variety of activities in which I was involved. I also thank the editor and staff of **The Ukrainian Weekly** for their help in promoting the efforts to draw Congressional attention to the famine.

Звіт головного радного Володимира Гавриляка

Кожний з головних радних і урядовців був обраним на це своє почесне становище тому, що був не лише активним союзовцем, але також у відповідній мірі громадським діячем. Таким був і я. Хоч я виконував і дальше продовжую свою громадську функцію, але про це не буду звітувати, бо це не належить до моїх статутових союзових обов'язків. Хочу тільки ствердити, що громадська праця дає мені змогу бути постійно в контакті і часто зустрічати членів УНС, а з цим і кращу нагоду до організування нових членів.

Але рівночасно така праця залишає мені мало часу на належне виконування всіх моїх союзових обов'язків. Все таки стараюсь виконувати їх по змозі моїх сил і спроможностей.

У моїй союзовій праці, за яку маю обов'язок звітувати, я виконував рівночасно обов'язки головного радного, голови Окружного Комітету і відділового секретаря УНС.

Як головний радний брав я участь в річних нарадах Головного Уряду в травні 1983 року. Звітував на них за виконану працю і входив до Організаційної Комісії.

У тім же місяці брав я участь також в нарадах голів Окружних Комітетів УНС.

Держав постійний і дружній контакт з головними урядовцями в справах Округи, та організаційних, відділових й інших справах.

Очолюючи Управу Окружного Комітету відділів УНС в Рочестері, я координував працю відділів, плянував і скликав засідання Управи та збори членів.

Округа відбула свої організаційні наради і річні збори членів та влаштувала успішно секретарський курс, про що був докладніший допис в „Трибуні УНС".

Репрезентував я УНС на різних громадських імпрезах й брав участь в бенкеті союзових круглоньких змагань та в ювілейних святкуваннях 367-го Відділу, якому зложив привіт і побажання від Окружного Комітету.

Зв'язки тримав дружньо, доражував і закликав завсіди до єдности і співпраці.

Хочу підчеркнути, що всі наші союзові наради, збори чи принагідні імпрези переводимо завсіди в належнім порядку, речево і спокійно та в товариській атмосфері. Не маємо конфліктів на тлі союзових справ і щоб боронити добре ім'я і господарку УНС, не треба багато зусиль і труду. Про це знають і можуть свідчити головні урядовці, які бувають на наших нарадах і зборах. Ми союзові відносимось толерантно і приязно до всіх українських Союзів, не конкуруємо з ними, співпрацюємо. Тому в громаді нема суперництва між братськими Союзами і вони себе взаємно тільки доповнюють.

Округа придбала в 1983 році 75 нових членів, виконавши свою квоту на 83%. На жаль, три Відділи не дали ані одного члена, себто не брали участи в організуванні членів, і квота не могла бути виконана вповні.

Як відділовий секретар, вписав я в 1983 році 47 нових членів, а за 4 місяці цього року 12 нових членів. Організував я членів постійно, не лише тепер, від коли став головним радним, але довгі роки перед тим. Належу до Клюбу Заслужених Союзовців вже 16-ий рік.

У моїй союзовій праці я завжди мав повну кооперацію і поміч співпрацівників та приятелів. Всі успіхи і здобутки є вислідом наших пильних зусиль і старань.

Звіт головного радного Володимира Кваса

Мій звіт буде дуже коротким, бо статут Українського Народного Союзу обмежує діяльність радного, який має виконувати припоручення Головної Екзекутиви і допомагати порадою та бути активним у своїй окрузі.

Я старався виконувати слідуючі обов'язки в 1983 році: Репрезентував УНС на здвизі СУМА в Елленвіллі в День Праці минулого року.

Дня 31-го березня 1984 року я репрезентував Екзекутиву Українського Народного Союзу на річних загальних зборах Округи Олбані-Трой.

Збори були успішні пройшли в братській атмосфері, хоча деякі секретарі висловлювали невдоволення „Свободою" чи іншими справами, але як прийшло до вибору, то всі взяли участь в новій управі, без різниці на їх політичне переконання, та прирекли працювати спільно в цім ювілейнім році, а спеціяльно організувати нових членів, бо УНС багато їх тратить.

Мій Відділ 88 „Союзівка" втратив довголітнього секретаря св.п. проф. Михайла Васькова, який до останнього дня працював, був взірцевим секретарем і українським патріотом; нехай земля буде йому легкою, а родині складаю співчуття.

Тому, що ми передбачували його смерть, я заздалегідь підшукав на його місце секретаря - молоду людину, Стефу Гаврилюк, яка добре вив'язується зі своїх обов'язків секретаря. Наш Відділ, який я зорганізував, а тепер є його предсідником, одинокий зростає в членах і ми вкоротці дійдемо до 500 членів.

Останнього року я зорганізував тільки 10 членів, бо я не мав співпраці нового управителя.

Рівнож беру активну участь в українській громаді і також є активним в американській громаді.

Мене вже третій раз обрали на леґіслятора повіту Олстер, де я займаю важні пости в шістьох комітетах.

Я дальше уважаю, що наш Союз має заслабу рекляму в нашій „Свободі"; він робить велику роботу, а про неї пересічні члени і молодь мало знають. Коли б вони знали, скільки українців користають з нашої установи, то я вірю, що взяли б забезпечення у нас і були більше активними членами в Українському Народному Союзі.

Цього року я не думаю писати про рекомендації, бо я писав минулого року, а спеціяльно про нашу молодь, з якою я маю зв'язки і я їх розумію, бо довгі роки працював з ними.

На жаль, ніхто навіть не дискутував чи запитався про мої рекомендації, а я працюю законодавцем, де все дискутують про якийсь внесок і його відкидають, або приймають.

Тому, що я працював довгі роки на Союзівці і маю великий досвід, коротко згадаю про цю оселю, про її велику роботу для наших членів, а спеціяльно для нашої молоді.

Минулого року ми піднесли вступ при брамі з 2.00 дол. до 4.00 дол. від особи, беручи під увагу, що мають за це забаву і концерт, отже це не є велика сума, але деякі студенти і емерити не можуть собі позволити частіше приходити на забави і концерти, а наша ціль є притягати цю молодь до українського середовища, бо ми братська організація і Союзівка це є наша реклама.

Тому то 20 років я, як управитель Союзівки, звітував, що ми потребуємо нових приміщень, більше кімнат та більшу їдальню. Досі ми нічого не зробили. Я знаю, що ми маємо проблему з грішми на таку ціль, але ми мусимо щось зробити, бо інакше втратимо молодих людей, які заробляють великі гроші і не будуть мати нічого проти того, щоби заплатити більше грошей, бо вони призвичаєні до виґод і цього вимагають.

При тому ми могли б мати на Союзівці нашу конвенцію, де ми і наші делегати можуть заощадити гроші і провести конвенцію в домашній атмосфері.

Якщо ми цього не зробимо, то ми їх втратимо, а старші люди відходять, буде порожнеча і тоді більше можемо втратити, не тільки фінансово, але наша організація втратить новий наплив людей.

Я свій звіт кінчаю і вірю, що ми всі ці справи серйозно продискутуємо та винесемо відповідні рішення.

Звіт головної радної Теклі Мороз

У звітовому 1983-му році я брала участь у нарадах Головного Уряду, що відбулись в червні на Союзівці, та репрезентувала УНС на 5-ох культурно-громадських імпрезах у Монтреальській Окрузі, як рівнож репрезентувала УНС у міській управі в Монтреалі з нагоди роковин проголошення Української Державности 22-го січня 1918 року.

Як голова Монтреальської Округи Відділів УНС, я брала участь у з'їзді голів Окружних Комітетів, що відбувався напередодні нарад Головного Уряду УНС, та співпрацювала з відділами й була присутня на зборах відділів: 434, 448 і 465 та брала участь у зборах місцевого відділу КУК у Монтреалі.

1983 рік не був успішним роком, з огляду на безробіття в нашій квебекській провінції, яке в останніх роках позначується великим числом. Помимо того, наша Монтреальська Округа виконала організаційний плян на 79 відсотків, завдяки нашим відданим і свідомим свого завдання секретарям та іншим членам відділових управ.

Наша Округа об'єднує лише 7 Відділів, і всі вони придбали нових членів, за що належиться щира подяка всім Відділам за гармонійну й добру співпрацю.

Мої спостереження й внески

У попередніх роках існувало й діяло в Канаді т.зв. Канадське Представництво УНС, яке, хоч і неперіодично, відбувало свої наради та інформувало своє членство про діяльність УНС в Канаді.

В останньому звітовому році Канадське Представництво не відбуло ні одного засідання й на запити деяких членів і відділових секретарів, чому Канадське Представництво не інформує своє членство про діяльність УНС в Канаді, тяжко знайти якунебудь відповідь, хто за це повинен відповідати: Канадське Представництво чи Головний Екзекутивний Комітет.

У ювілейному році Батька-Союзу було б побажаним, щоб і в Канаді з успіхом відзначити цю важну річницю 90-ліття існування заслуженої нашої установи, Українського Народного Союзу, але, щоб ми могли добитись певних успіхів і щоб ми мали своє гідне „Союзове обличчя", нам треба було б спільно узгіднити й виробити певний плян таких святкувань.

Звіт головного радного Андрія Кейбіди

The following annual report is submitted:

I continue to be grateful for the privilege of serving as a Supreme Advisor and present my activities during my second term of office:

Organized a successful bus trip to Syuzivka in July for UNA members in the Essex County District.

As staff member of Liberty Park Festival 1983 Committee actively participated in the 4th Annual two-day ethnic festival at Liberty State Park, Jersey City, on September 10-11. The affair was attended by Governor Tom Kean and Secretary of State Jane Burgio and more than 35,000 people attended the many ethnic activities.

On November 5, represented the Office of the Governor of the State of New Jersey, at the 25th Anniversary of the Ukrainian National Home banquet in Jersey City. Was privileged to read Governor Kean's resolution honoring the Ukrainian people of Jersey City for their vigor and tenacity in maintaining their Ukrainian heritage and culture.

Attended the regular meeting of the UNA District Committees in Newark, on Sunday October 23. Stefan Hawrysz, Supreme Organizer, Walter Sochan Supreme Secretary, Dr. Nestor Olesnycky, Supreme Auditor were invited to participate in the UNA discussions.

As a member of the New Jersey Ethnic Advisory Council requested permission from the UNA Executive Committee to hold a quarterly meeting of the Advisory Council at the UNA building on Monday, November 21.

The Ethnic Advisory Council was created by Governor Tom Kean and consists of 19 representatives of ethnic communities in New Jersey on July 23, 1982. Its sole purpose is to advise the Governor and recommend programs and other efforts regarding ethnic communities.

Prior to the Advisory Council meeting, Ulana Diachuk, UNA Supreme Treasurer, welcomed the guests as well as secretary of State Jane Burgio and her staff. She gave a briefing relative to the UNA building and its activities. A tour of the facilities was conducted by Marta Korduba, UNA fraternal activities coordinator and Alexander Blahitka, building manager. At the conclusion of the council meeting the members enjoyed a Ukrainian dinner and refreshments.

Served as a member of Essex County Committee to Commemorate Genocide Victims in Ukraine 1932-33, which organized a large contingent of UNA members and their friends to partake in the Great Famine Memorial Rally and March in Washington, D. C. on Sunday, October 2.

As trustee of St. John's Ukrainian Catholic Church, Newark, N.J., and as member of the N.J. Ethnic Advisory Council, was invited to participate in a symposium entitled "19th Century Immigration and the Catholic Church" held at Seton Hall University, South Orange, on January 6.

Appointed by the UNA Executive Committee in January to serve as its representative on Board of New Jersey Fraternal Congress. Will serve as a member of the Registration Committee for the 51st Annual NJFC meeting at the Golden Nugget Hotel in Atlantic City, on October 4th and 5th.

My wife, Evelyn, and I enjoyed the annual UNA Christmas party for its employees hosted by the UNA Executive Committee at UNA headquarters.

Coordinated New Jersey's Ukrainian Independence Day Proclamation ceremony in Trenton on Tuesday, January 17. Governor Thomas Kean signed the proclamation before a large delegation of members of Ukrainian community.

Coordinated the ceremonies of Ukrainian Independence Day on Tuesday evening, January 17, at Maplewood Town Hall where Mayor Robert Grasmere signed the proclamation at a regular meeting of the Township Committee. Flag raising ceremonies were conducted on Friday morning, January 20.

As Chairman of Board of Directors of the Trident Federal Savings & Loan Association, Newark, N.J., was present at brief ceremony on Saturday, February 11, when a check in the amount of $2,000 was given to Mr. Peter Goy, President of the Foundation of the Ukrainian Free University, in the name of Trident's late president, Dr. Peter Bohdansky. Mr. Walter Zarecky, President of Trident Federal, presented the check to Mrs. Peter Bohdansky and Mr. Goy in the presence of the entire board of directors.

Invited by the UNA Executive Committee to attend a divine liturgy and special program and dinner in Shamokin, Pennsylvania, on Sundy, February 19 to celebrate the 90th anniversary of the founding of the Ukrainian National Association and honoring its pioneers.

Invited to speak at the annual UNA District Committee Organizational meeting in Newark, On Sunday, March 18. Twenty branches were invited to partake in the various UNA discussions and to receive enlightened encouragement from the invited guests: Walter Sochan, Supreme Secretary; Supreme Auditors, John Hewryk and Dr. Nestor Olesnycky and Alice Orlan, UNA Organizer for the area. Plans were formulated to sponsor the annual UNA Day in August; to attend the April 1 UNA Concert in Carnegie Hall; to attend the banquet in Jersey City on May 20 and to organize a bus trip to Soyuzivka sometime in July. Elections followed.

Appointed member of the combined four UNA District Committees who are sponsoring the banquet commemorating UNA's 90th anniversary on Sunday, May 20 at the Ukrainian National Home in Jersey City.

Participated with the UNA District Committee of Essex County in attending the Ukrainian Symphonic Concert at Carnegie Hall on Sunday, April 1 to honor the 90th Jubilee of the UNA, with a large group of UNA members from the area.

Appointed Chairman of the Liberty Park Festival 1984 Committee by Secretary of State Jane Burgio in March. The Festival will be held in Jersey City on September 8-9, 1984.

Was in receipt of letter, dated March 15, 1984 from Archbishop-Metropolitan Stephen Sulyk, stating: "His Holiness Pope John Paul II has bestowed the Honor, KNIGHT OF SAINT GREGORY THE GREAT" upon Andrew Keybida for 35 years of dedication to St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church, Newark, New Jersey. It is the highest honor the Vatican can bestow upon the laity. The investiture will take place on Sunday, June 3, during the noon solemn Divine Liturgy at St. John's Church and will be celebrated by Archbishop-Metropolitan Stephen Sulyk, the Very Rev. Michael Kuchmiak, CSSR, Pastor, and other notable priests.

As Secretary of UNA Branch 322, Maplewood, will continue to develop plans for organizing new members during my tenure for the future growth and prosperity of the UNA.

Звіт головної радної Анни Гарас

На вступі свого звіту хочу зазначити, що буду звітувати не тільки з діяльности, як головна радна, але також за мою працю як голова Округи та секретарка Відділу.

Мавши на увазі загальне добро я, старалася працювати для добра Українського Народного Союзу і для добра української громади.

Як головна радна, я брала участь в нарадах Головного Уряду УНС, що відбулися з початком червня минулого року, з доручень Екзекутиви взяла участь в організаційних нарадах Округи Вілкес-Бері, Па., в листопаді 1983. Також була на відзначенні 90-ліття Українського Народного Союзу - 19-го листопада 1983 в Шамокіні і 8-го квітня 1984 в Ню Йорку.

Як голова Окружного Комітету Лігей-Велі, Па., як, як звичайно, була постійно в контакті з урядовцями Відділів, пригадувала їм про конечність придбання членів та йшла з допомогою в ділянках громадської праці. Брала участь у конференції голів Окружних Комітетів, що відбулася перед нарадами Головного Уряду в червні 1983. Приготовила зустріч нової організаторки Олесі Орлян з урядовцями Відділів нашої округи для кращого обостороннього познайомлення. 5-го листопада 1983 року відбулися організаційні наради нашої Округи, де був від Екзекутиви УНС головний організатор Степан Гавриш, який після нарад висвітлив для присутніх фільм „За стерном долі". Брала також участь у річних зборах 48-го Відділу в Редінгу, Па. Округа Лігай-Велі виконала свою квоту на 121 відсоток. В цьому велика заслуга 144-го Відділу, який зорганізувала нова організаторка Олеся Орлян. Управа нашого Окружного Комітету працює як одна родина, за це складаю всім членам управи щиру подяку.

25-го березня 1984 року відбулися річні збори нашої Округи, де мене перевибрано на голову.

Як секретарка Відділу (47), виконую цю найтяжчу роботу забезпеченевої установи, що є збирання членських вкладок; стараюся також — наскільки можливо — організувати членів; минулого року зорганізувала 10, а в загальному веду кореспонденцію з Головною Канцелярією УНС у справах членів Відділу.

Крім праці в УНС, я беру живу участь в різних організаціях.

Моя заввага: уважаю, що не є правильно висилати листи до членів УНС та оголошувати в союзовій газеті справи вкладок одної організації (УАК-Ради). Адреси не повинні видавати організаціям тому, що члени Народного Союзу належать до різних організацій і є різних поглядів і багато з них не бажають одержувати такі заклики. Я вважаю, що УНС повинно бути однаково лояльним до всіх членів.

Звіт головного радного Тараса Максимовича

This year, under the capable administration of our financial secretary, Mr. Andrew Maryniuk, Branch 368 (Miami, Fla.) has added over 40 new policies and members.

With the next UNA Branch located some 300 miles away in St. Petersburg, and of course even farther from the larger Metropolitan Ukrainian communities, South Florida boasts an excellent Ukrainian Catholic Church Choir and well known Ukrainian Dance troupe. Most of the singers and dancers are UNA Members.

This year I was re-elected president of the United Ukrainian American Organizations, which is affiliated with our Ukrainian American Coordinating Council.

As a Ukrainian, I represented the United Teachers of Dade (Miami) at the Minority Affairs conference in Tampa, Fla.

In November of 1983 I served as Housing and Registration Chairman for the reunion of the Ukrainian Youth League of North America. Along with fellow Supreme Advisors Andrew Keybida, Taras Shmagala, and Walter Kwas at the UYLNA reunion at Soyuzivka, it was noted that many of today's Ukrainian community leaders, came from the ranks of the UYLNA, and that they are also very active in the UNA.

During the year it was my honor to officially open the programs at our National Ukrainian holiday observances.

On Feb. 29, 1984 I attended the installation of our new Bishop in Cleveland, Ohio. His excellency, Robert Moskal heads the new Parma, Ohio Eparchy, of which Florida is now a part.

As the South Florida Ukrainian community continues to grow, so does our UNA Branch.

Звіт головного радного Василя Дідюка

У цьому році сповнилося 90 років з того часу, коли наші перші українські піонери у вільній країні Вашінґтона віднайшли себе, зорганізувавшись у своїй рідній установі, УНС. З малої горстки ентузіястів і, на той час, великих патріотів, хоч вони ще тоді — русинами себе називали, виросла на протязі цього часу велика і сильна „Українська заморська твердиня — Батько Союз". Тому я певний, що у цьому великому ювілеї цьогорічні наші наради Головного Уряду УНС будуть проходити в дусі належного його відзначення.

Коли пишу в „дусі належного відзначення", то маю на думці нашу журбу і посилену активність у дальшій морально-національній і матеріяльній розбудові УНС з такою посвятою і відданістю, як робили це наші піонери-будівничі. Тому всі ми подумаймо, як знайти нові шляхи і методи до дальшої нашої праці розбудовувати і зміцнювати наш Союз, не нарушуючи в нічому основних йошо засад, на яких був він побудований. Правда, часи змінилися й інший час настав, тому й іншу зброю куй, — сказав би І. Франко. І це мусимо брати до уваги не тільки під час наших нарад, але і у повсякденній нашій праці.

Дальший розвиток УНС залежить у першу чергу від плянів і дії його керівництва, а в дальшому від цілої української спільноти в ЗСА і Канаді. Але згадаймо, що кілька „бурхливих років" у наших громадах в ЗСА мали і дальше мають великий негативний вплив на працю і розвиток нашої установи, та були і є шкідливими для УНС не тільки в ЗСА, але перенеслись також і до Канади.

Правда, виглядає, що обставини бодай дещо міняються на краще, бо гей би проминули „громи і бурі". Однак наслідки того що було, ще й дальше залишились не тільки у наших громадах, які поділились, але є вони навіть між членами Головного Уряду УНС. Чи в таких обставинах може бути праця і успіхи, коли нас поділено на „ліпших" і „гірших" союзовців? Бо, говорячи про „розбудову" УНС, я не маю на думці тільки його матеріяльної сторінки, але й розбудову української духовости. Матеріяльні надбання все були і будуть можливими, а втрата своєї духовости — це самогубство! В матеріяльній розбудові нам можуть допомогти і чужі; задержати свою власну духовість не поможуть нам навіть наші найкращі приятелі — чужинці. Цього за нас не зробить ніхто, як не зробимо ми самі так, як це зробили тому 90 років наші піонери. І знов сказав би Іван Франко: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти отвіт"!

Тому найвища пора, щоби на цих річних нарадах ми зробили різкий зворот на краще, навіть тоді, коли мусимо погодитися із твердженням, що труднощі і непорозуміння та різниці думок є невід'ємною частиною життя кожної людини і спільноти. Різниця думок це не зло, якщо вони толерантні до інакшедумаючих, незлобні, а — найважливіше, — як вони не перемінюються в ненависть, поборювання, зневаги та непримирливе ворогування.

Але будьмо доброї думки! Погодімся, що всі ці неприємні справи за нами та що нікому і нічого доброго вони не принесли. Не принесли вони нічого доброго і для УНС. Тому не одинцем, а спільними силами і толеранцією будуймо дух братерства у відповідальності за долю УНС. Я хочу вірити, що так і станеться!

Обов'язки і праця головного радного

Статутово обов'язки головного радного невеликі. Вони здебільшого полягають на дорученні Головної Екзекутиви. Правда, головний радний, як член Головного Уряду УНС, є вповні співвідповідальний за працю і діяльність установи, як цілости . Хоч безперечно його найкращою працею, для УНС було б приєднування нових членів, що навіть не потребувало б жадних доручень Головної Екзекутиви. На жаль, в обставинах про які я згадував вижче, не легко головному радному, який здебільша є заанґажований у ширшій громадській праці, у такій громадській атмосфері це робити. Це однак не означає, що я був легковажний до ряду союзових справ, яких на терені Канади не бракувало. З доручення Організаційного відділу УНС я брав три рази участь в Окружних зборах Торонтонської округи та активно співпрацював з її головою В. Шараном. З ним ми плянували кілька союзових імпрез для активізації праці секретарів Округи. На жаль, ані один наш плян, з неалежних від нас причин, не був зреалізований.

Канадське Представництво, завданням якого було б заниматися союзовими справами в Канаді, у минулому році було цілком неактивне. Яка цьому причина — докладно вияснив це в своєму листі з 1 квітня 1984 року його голова і головний директор УНС на Канаду сенатор П. Юзик. Повторяти цього не буду, бо я певний, що його зміст усім вам Вам відомий і напевно він буде поданий у його звіті. Так звана Канадська Канцелярія в останньому часі, через хворобу бл. п. Б. Зорича, діяла сповільнено тому часто приходилося мені полагоджувати цілий ряд різних союзових справ не тільки із Східньої, але також із Західньої Канади. Про деякі з них знає Головна Канцелярія. Всі справи з якими до мене зверталися колишні мої знайому, чи такі, яких я вписав до УНС, чи були вони „тяжчі чи лекші" полагоджував я в міру всіх моїх можливостей так, щоби у ніякому випадку не нарушити престижу і авторитету осіб і установи, як такої. Бо УНС, я все уважав і уважаю за заслужену українську громадську і братську установу.

На протязі пройденого року Головна Екзекутива мені не доручувала жадних завдань, але навпаки, навіть тоді, коли деякі союзові справи самі напрошувались до мене, я не мав піддержки від Головної Екзекутиви. А направду були вони часті і була добра нагода не тільки сказати „добре слово" про УНС, а опісля може і записати кілька нових членів, то цю нагоду мені відбиралося. Це відносилось до різних громадських імпрез, яких в Торонті — на різних поземах — відбувається багато і УНС повинен „там бути", щоби і надальше задержати своє „право громадянства", як це колись бувало. Не міг я репрезентувати УНС(?) на великім Католицькім Епархіяльнім Здвизі в Торонто, на КУК, СКВ в Дауфині і б. інш. що вже казати про такий випадок, коли Український Дім ім. Т. Шевченка в Етобіко (Метрополітальне Торонто) відзначував своє 20-річчя і 15 жовтня 1983 р. спалював другий морґедж УНС, який я, будучи організатором УНС, допоміг їм одержати! Своїм листом з 11 вересня 1983 року управа Дому звернулася до Головної Екзекутиви УНС з проханням прислати свого представника на цю їхню імпрезу. Така практика в УНС все була, бо це була може найкраща нагода провести добру кампанію для УНС. Управа висловила бажання, що як не буде можливости приїхати комусь з Екзекутиви, то вони просять, щоб УНС заступав місцевий головний радний, цебто я. На листа УправиУкраїнського Дому в Етобіко з датою 22 вересня 1983 року прийшла на адресу голови дому М. Дудара за підписом Івана О. Флиса, — головного предсідника така відповідь: — Високоповажаний Пане Голово! Дякую за листа від 11 вересня 1983 року. Український Народний Союз висилає своїх радних, щоб його репрезентували, тільки тоді, коли немає змоги вислати члена Екзекутиви. В такому випадку він висилає таких головних радних, які своєю працею заслужилися для даної громади і така репрезентація є виявом признання за їхню працю. УНСоюз є гордий з того, що даючи морґеджову позику, допоміг Українському Домові в Етобіко. Бажаємо Українському Домові в Етобіко ще довгі роки успішно працювати для добра своєї громади. З пошаною і щирим союзовим привітом (підпис). Оригінал листа залучую до звіту.

Пані і Панове, Головні Урядовці УНС! Я не буду коментувати цього листа. Ви самі зробіть висновок! Виходить, що пан предсідник краще в Ню Йорку знає, як Етобська громада, „чи я заслужив собі на довір'я", коли мене запрошує. Дивно також, що пан предсідник ще й досі не знає, що за 20 років я зробив для УНС! Дивні діла діються у „всемогучому царстві"! Бо сьогодні це відноситься до мене, але де є запорука, що завтра предсідник не полюбить нас усіх радних і контролерів та буде так зневажливо до нас усіх відноситися. Ба, що більше, буде зневажувати і невинну громаду, яка окрім доброї волі і прихильности до УНС нічого іншого не мала, запрошуючи представника УНС на свою імпрезу. У цій громаді є великий чисельно відділ УНС і всі майже поголовно члени Українського Дому є членами УНС. Багато з них мали нагоду познайомитися із змістом листа. Чи в таких обставинах треба десь шукати винних, чи на когось нарікати, що УНС тратить членів? Чи міг я, як головний радний, тоді, чи можу тепер, щось видумувати і говорити іншого, що діється в нас? Як можу я мати довір'я у такій громаді, згідно з твердженням пана предсідника? Хто хотів би записатись через мене в члени УНС? Отже, це один маркантний приклад, яких було, як я згадував, багато. І тому моя організаційна праця дотепер і в будучому, якщо не зміняться обставини, не буде успішною, мимо найкращих моїх заходів і здібностей.

В останніх тижня ми, союзовці в Торонто, сумно пережили смерть заслуженого союзовця бл. п. Б. Зорича. Під час панахид і похоронів я був присутній. Був я присутній і на жалобній тризні, сидів за тим самим столом, що інші три позамісцеві представники УНС. Сказав прощальне слово, прощаючи Покійного від великого числа членів, яких ми спільно організували в Канаді. Я був одинокий канадський член Головного Уряду УНС з Торонта. Але у згадці про участь в похоронах „Свобода" згадує що на похоронах бл. п. Б. Зорича... „Союз репрезентувало три члени Головного Уряду".(?)

Перед закінченням писання цього звіту пошта принесла мені великого з прилогами листа від фільмового продуцента С.Новицького. Читаючи всі його виводи, питаю сам себе: кому це все потрібне? Чи це на користь УНС? Я не збираюся твердити, чия вина, я тільки пригадую, що, здається, я був одиноким не проти фільму, а вже і тоді не дуже ясно спрецизованої умови.

Правда, що, висказаних цих кілька зауваг може не найкраще надаються до першої частини мого звіту, у якому я хотів би бачити, щоби вже остаточно ми наочно побачили і переконалися, що така атмосфера у нутрі нашої установи і на зовні не приносить нікому жадної користи. Тому, хоч звучить це — хтось може сказати, острим дисонансом, але, на мою думку, ми мусимо говорити про ці справи аж до часу, коли вони будуть спрямовані на краще. Мені дуже хотілось би, щоби 90-річчя нашого „Батька-Союзу" ми дійсно відзначили гідно й достойно, забули за те, що нас розділяє, а прийняли те, що нас з'єднує для добра УНС, наших громад і українського народу.

Звіт головного радного Василя Пастушка

It is a privilege to submit my second annual report on activites as Supreme Advisor of the Ukrainian National Association and other Ukrainian -American and Civic endeavors for the period of January 24, 1983, through March 22, 1984.

NOTE: My initial report covered the period 5/24/82 to 11/13/82.

CHRONOLOGY — UNA SUPREME ADVISOR WILLIAM J PASTUSZEK 1983

DATE	EVENT	PLACE	PURPOSE
1/24/83	65th Anniversary of the Independence of Ukraine (appearance on Del. Co., Pa. cablevision)	Old Chester Court House, Chester, Pa.	Chairman
2/6/83	Annual meeting of Branch 231.	920 West Dale Ave., Swarthmore, Pa.	Re-elected President
3/13/83	UNA Philadelphia District Meeting	Philadelphia, Pa.	Elected member Executive Committee
3/9, 3/11, 3/14, 3/15, 3/16, 3/16	Ukrainian Independence Celebration on TV (local)	Chester, Pa.	Wm. J. Pastuszek
4/15/83	Sold 51 UNA Policies #1 in USA & Philadelphia District		Co-Producer
5/23/83	50th Anniversary for Monsignor Peter Lypyn, Pastor, Holy Ghost Ukrainian Catholic Church	Chester, Pa.	Official Representative as UNA Advisor
5/15/83	Ecunumical services and concert	South Bound Brook, New Jersey	Commemorating the 1932-33 famine in Ukraine
5/22/83	"The Helm of Destiny:" Film to Branches #247, #173	Sts. Peter & Paul Ukrainian Orthodox Church, Wilm. De.	Presented on behalf of UNA
12/1/83 to 12/4/83	4th World Congress of Free Ukrainians (WCFU)	Toronto, (Canada) Hilton Harbour Castle Hotel, Toronto, Canada	Delegate Metropolitan Council Ukrainian Orthodox Church of USA
1/1984	Ukrainian National Assn. Supreme Officers	Jersey City, New Jersey	Cited Supreme Advisor William J. Pastuszek for enrolling 102 new members during '83
1/1984	Ukrainian National Assn. Supreme Officers	Jersey City, New Jersay	Named member UNA 100 Member Club
1/25/84	66th Anniversary of the Proclamation of Independence of Ukraine	Old Chester Court House Chester, Pa.	General Chairman and Master of Ceremonies
1/25/84	66th Anniversarv of the Proclamation of Independence of Ukraine Committee, Chester, Delaware County, Pa.	Old Chester Court House, Chester, Pa.	Presented plaque by Committee: "Certificate of Appreciation to WJP Given in grateful appreciation and recognition of exemplary leadership for many years in promoting the Civic, Fraternal, Cultural, Patriotic & Educational aims of the Ukrainian-American Community.
1/28/84	Ukrainian Engineers' Society of America Phila. Branch, Engineers' Ball and Banquet	Grand Ballroom, Phila Centre Hotel, Phi., Pa.	Engineers Ball and Banquet, Presentation of debutantes
2/1/84	Swarthmore College Library	Swarthmore, Pa.	Paid for and presented gratis one (1) copy of "Communism and the Dilemmas of National Liberation: National Communism in Soviet Ukraine, 1918-1933, by James E. Mace
2/8/84 to 2/10/84	Metropolitan Council 1 Ukrainian Orthodox Church of USA	South Bound Brook, New Jersey	Annual Metropolitan Mtg.
2/16/84	Sacred Heart Medical Center, Incorporated	Chester, Pa.	Reappointed to Development Council.
2/25/84 to 3/15/84	Religious & Educational Tour	Israel & Egypt	Religious & Educational Studies
3/18/84	Annual Phila. District Meeting	Philadelphia, Pa.	Reorganization and elected to Board of Directors
5/83	Mortgage interest updates mailed regul. to Supreme Treasurer Ulana Diachuk on regular basis.		
6/5/83	Annual Meeting of Ukrainian National Assn. District Chairman	Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y.	Attended meeting as Supreme Advisor Mtgs. of UNA District Chairman
6/6/83 to 6/11/83	Annual Meeting of Supreme Assembly of Ukrainian National Assembly.	Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y.	Annual meeting. Served and appointed to the following committees: a. Organizational b. Soyuzivka c. Fraternal d. Resolutions
6/9/83	Banquet for Walter Kwas, retiring Manager of Syuzivka	Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y.	Presented with Plaque UNA Achievement award for 51 members'
8/14/83	Ukrainian National Assn. Philadelphia District Picnic	Horsham, Pa.	Personally sponsored Chances for the event. Presented greetings as Supreme Advisor to those present.
9/20/83	50th Anniversary of Famine in Ukraine resolution by Del. County Council	County Meeting Room Media, Del. Co., Pa.	Present remarks on the Famine in Ukraine. Accepted County resolution as Chairman of the Genocide in Ukraine Commemorative Committee in Del Co.
10/2/83	Demonstration and Commemoration 50th Anniversary of Famine in Ukraine	Washington, D.C. Soviet Embassy	Demonstration
10/2/83	Concert — Famine	Kennedy Center, Washington, D.C.	Concert
10/16/83	UNA Philadelphia District Meeting	Philadelphia, Pa.	Organizational
10/16/83	Ecumenical Church Service by Catholic and Orthodox Churches Clergy	Sts. Peter & Paul Ukrainian Orthodox Church	Conclusion of Deleware religious Service for Famine 1932-33
10/23/83	Showing Film "Helm of Destiny" to Branches #247, #173 & others	Sts. Peter & Paul Ukrainian Orthodox Church, Wilm., De.	Presented on behalf of UNA as Supreme Advisor
11/6/83	75th Anniversary of the Holy Ghost Ukrainian Catholic Parish of Chester, Pennsylvania	Ramada Inn, Essington, Pa.	Presented Official greetings as Supreme Advisor of & for UNA
11/13/1983	25th Anniversary, Ukrainian Catholic Metropolia of USA	Philadelphia Centre Hotel, JFK Blvd., Phila., Pa.	
3/20/84	Mothly Commissioners Meeting Lowe Chichester Twp., Del. CO.	Linwood, Pa.	Awarded Plaque for having clearly evidenced sincere interest in the proggress and development of this community
3/22/84	Millennium of Orthodoxy in Ukraine	South Bound Brook, New Jersey	Appointed by Metropolitan, Ukrainian Orthodox Church of USA, to finance Committee of the Millen nium of Orthodoxy in Ukraine

I organized the following members in Branch #231:

a. 1981	21 members
b. 1982	51 members
c. 1983	102 members
d. 1984 (as of 6/84)	52 members
Total	226 members

NOTE: During my Presidency, the membership of Branch #231 has grown from 81 members to 301 members today.

Also have attended numerous Ukrainian American functions promoting the Ukrainian National Association through these individuals and organizational contacts.

Civic Activities:

a. Past President Swarthmore Rotary, Pa.

b. Member 1981-84 Swarthmore Rotary Scholarship Committee.

c. Co-founder and member of Taras Shevchenko (Chester, Pa.) Scholarship Fund

d. Presidend, Peoples Savings Association of Delaware Valley, Pa.

e. Member Metropolitan Council of Ukrainian Orthodox Church in U.S.A.

f. Member regional U.N.A. Committee of Philadelphia

g. President, UNA, Branch #231

h. Ukrainian Congress Committee of America, Inc., Delaware County Branch, President 1978 to 1982

During the past two years, it has been my privilege to take on a new dimension as the result of learning about the multifacets of our great Ukrainian National Association.

It has been most gratifying to work with Supreme President Flis, Supreme Secretary Walter Sochan, Supreme Treasurer Ulana Diachuk, Supreme Organizer Stefan Hawrysz, Fellow Supreme Advisors, and Auditors, UNA Philadelphia District Committee, and the various Branch Officers and secretaries.

All of us must realize that the foundation of the Ukrainian National Association are the Branch Secretaries, and due to their strength, the UNA Superstructure is sound and taking on new dimensions and directions during this 90th Anniversary of its founding.

I am deeply indebted to the Supreme Officers, Supreme Organizer Stefan Hawrysz, the Editors of the Ukrainian Weekly and Svoboda for their exemplary cooperation throughout the year and for their guidance of Ukrainian National Association on another decade of dynamic growth and leadership.

Each day, I am privileged to learn more about the in depth contributions of the Ukrainian National Association to the Ukrainian-American Community.

Again my appreciation to all those Delegates that honored me with their election of myself to Supreme Advisor and also to the numerous individuals who have purchased through Branch #231, insurance in Ukrainian National Association.

Sincere appreciation to all of you who have taken time to read this report.

It is indeed a privilege and high honor to be associated with the Ukrainian National Association and on its 90th Anniversary, I, together with the Members and officers of Branch #231, wish the Ukrainian National Association continued success, growth, and Mnohaya Lita!

Звіт головного радного Романа Татарського

Щиро дякую Головному Урядові за довір'я, що на своїх нарадах вибрав мене на головного радного на звільнене місце. Я обіцяю, що свої обов'язки головного радного виконаю якнайкраще відповідно до моєї спроможности, для добра і росту Українського Народного Союзу.

Протягом минулого року наложену на мене відповідальність я виконував щиро і віддано. У зустрічах із громадянством, на зборах Округи і поодиноких Відділів, чи на засіданнях товариств, в яких беру активну участь, я все порушував справи Українського Народного Союзу: брав його в оборону, як заходила така потреба, і преставляв його як організацію, що нас тримала на еміграції в єдності і впоювала нам любов і гордість приналежности до української нації, а своїми датками допомагала і дальше допомагає церквам, молоді та всякого роду нашим товариствам і організаціям.

Головним моїм завданням було і є дбати про добре ім'я і розвиток Українського Народного Союзу як цілости, а в першу чергу приєднувати нових членів та допомагати в праці нашим організаторам. Моя праця — це розбудова УНС-у на детройтському терені, на якому включно з околицями Віндзор-Канада і Толідо-Огайо існує 20 Відділів. Як голова цієї Округи, я скликав часто засідання і наради управи та зорганізував дуже вдалий секретарський „міні курс", де секретарі одержали поради як приєднувати членів, як до цього підходити, та як забезпечувати на більші суми.

Тут з великою приємністю відмічаю нашого головного організатора, Степана Гавриша, який дав велику допомогу секретарям нашої Округи, тим, що їм служив усякими можливими інформаціями і частими листами, а навіть листами до громадянства на знані йому адреси. Степан Гавриш допоміг нам дуже багато у здобуванні нового членства, за що йому належиться велика подяка.

Рівнож стверджую, що між Екзекутивою і Округою була співпраця і ми мали повну допомогу та зрозуміння наших проблем, завдяки чому наша Округа виконала приділену їй організаційну квоту на 76 відсотків.

У минулому році я брав участь у Братському Конґресі стейту Мишиген, де мене призначено до едукаційної комісії. Скликував окружні організційні наради, що проходили задовільно з участю секретарів, членів управ Відділів та зацікавлених гостей. Після одних осінних організаційних нарад, в котрих брав участь д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника, висвітлювано історичний фільм продукції Славка Новицького „За стерном долі". Вступ був за добровільними датками, що були в цілості призначені на новонабуту школу при парафії Непорочного Зачаття, де також міститься школа українознавства „Рідна Школа". Цей фільм відвідало понад 300 громадян. Дирекція і учительський збір тих шкіл, як також середньої школи домагалися, щоб цей фільм конечно показати шкільній молоді. На жаль, не можна було цього виконати.

Улаштовано прощальний вечір нашому заслуженому союзовому діячеві Володимирові Борискевичові, який виїздив на постійний побут до Фльориди. Всі імпрези і збори були вдалими, дбайливо приготованими, і залишили по собі добре і миле враження. Про всі імпрези і їх перебіг повідомляли у „Свободі" Василь Папіж, а в „Українському Тижневику" Степан Віхар.

25 березня цього року влаштованно Святковий Бенкет у 90-ліття „Українського Народного Союзу" і щоденника „Свобода", пів століття „Українського Тижневика" і 30-ліття дитячого журналу „Веселка". Мене обрано на голову бенкетового комітету. Комітет працював жертвенно і віддано, завдяки якого квитки вступу (як ніколи раніше) були випродані два тижні перед бенкетом. Промовцем був головний редактор „Свободи" Зенон Снилик. Тут із приємністю мушу згадати, що Зенон Снилик своїм словом про союзові дії і піонерів, включаючи детройтських світочів наукового, мистецького і політичного світу, залишив у слухачів велике признання і дуже миле враження. Мистецько-розвагову частину виконала вокально-танцювальна група „Чорноморські Козаки" з Рочестеру Н.Й. Програмою проводили: Василь Папіж і Степан Віхар. Бенкет буд дуже вдалий з участю понад 350 гостей, а багато охочих не могли взяти участи через брак місця. Цей бенкет приніс УНСоюзові багато розголосу і доброї пропаґанди, а громадянство з пошаною віднеслося до цього ювілею. Підготовка і пропаґанда були добре і фахово зроблені, а кредит за це належить Василеві Папіжові і Степанові Віхареві.

Крім союзової праці, сповняю ще обов'язки в громадських і молодечих організаціях, а саме:

„Українське Село" — корпорація побудови дому для старших громадян. Занимаю там пост в екзекутиві фінансового референта, референта зголошень на мешкання та доглядаю над будовою майже щоденно. Цей дім будується у Воррен, у центрі нашої громади, у сусідстві церкви Св. Йосафата, Культурного Центру, Галерії Еко і двох українських кредитівок, а кошт приблизно 6 мільйонів долярів.

У Пластовій Станиці в Детройті займаю пост першого заступника станичного з відповідальністю за виховну і вишкільну працю.

Рівнож належу до Комітету відзначення 50-ліття праці д-р Марусі Бек, де беру активну участь. Це все, що можу сказати про свою союзову і громадську працю.

Тепер маю деякі рекомендації для покращання союзової праці:

1. Створити комісію для перегляду статуту. Його справити де треба, і видати в цілості по наступній Конвенції.
2. Усе діловодство УНСоюзу перевести на компютор.
3. Секретарям і організаторам дати відповідні писані інформації зрозумілою мовою. Перевидати книжку забезпечень і вкладок (рейт бук), щоб можна було зліквідувати сторінку, чи додати другу, як зайдуть якісь зміни. Бо так, як тепер є з різного роду додатками і вкладками, це створює непевність і злу орієнтацію.
4. Виготовити зіставлення дивіденд за грамоти на час їх існування. А як заходять зміни дивіденди, то треба як найскорше зробити нові зіставлення і переслати їх секретарям. Висота дивіденди, це конечне для проспекта.
5. Подати на письмі, які нагороди належать організаторам.
6. Публікація рішень Екзекутиви, повинна бути віддзеркаленням їх реального застосування.
7. Повідомлення про вкладки повинно бути подвійне так, щоби платник задержав одну частину собі, а другу переслав секретареві. Це заощадить на поштовій пересилці вкладкових книжок.
8. Місячні рахунки повинні бути писані через кальку, щоб секретар мав у себе копію оригіналу.
9. Не потрібно видавати гроші на членські відзнаки; як я завважив, їх ніхто не носить і не використовує.
10. Курси для вишколу секретарів і організаторів. Тому, що на вишкіл секретарів можуть їхати тільки початкуючі, я пропоную переводити такий вишкіл для усіх секретарів кореспонденційні. Рівнож кожний організатор чи секретар повинен час від часу одержувати інформації про товар та як його пропагувати.

ДОПОВНЕННЯ ДО ДРУКОВАНИХ ЗВІТІВ

Д-р Іван Флис у доповнені до своєго друкованого звіту на вступі сказав, що він не порушуватиме справи злуки УНС з УБС, бо для цього буде призначена окрема точка в „різному" і тоді можна буде ставити запити, на які він радо даватиме відповіді.

Звітуючи про мешканевий будинок Полюс Гук сказав, що УНСоюз є власником 60% того будинку. З тим будинком УНСоюз мав деякі клопоти і був час, що екзекутива хотіла його позбутися, але перемогла думка, що він приносить користь УНСоюзові, його членам і українській громаді, тому вирішено будинок задержати. Проблемою було те, що сума зібраного чиншу не покривала суми податків, які треба було платити за будинок. Корпорація дому була довжна містові Джерзі Сити за податки майже триста тисяч долярів за три роки. В дійсності це не була вина Корпорації, але стейтової аґенції, яка завідує будинком і дає Корпорації директиви. Тепер цщ аґенція порадила, щоб вибрати професійну фірму, яка управляла б тим будинком. Таку фірму вибрано і виглядає, що вона є добра і відповідальна. Корпорація будинку застерегла собі право вибору льокаторів, підписування чеків та запрошування фірми на засідання Корпорації, тоді, коли Корпорація вважатиме за портібне. Згадана фірма побирає за свою працю 6% чиншу. Ця фірма, члени якої є також синдикаторами, хотіла закупити від Корпорації чистину власности будинку, що, як виявилося, мало бути 99% власности. Після провірення справи, Корпорація не погодилася на те, а теж вирішено старатися заплатити залеглі податки.

Д-р Мирон Куропась у доповненні до друкованого звіту подав, що заходом американської організації American Enterprise Institute видано брошуру під.наг. Man made Famine in Ukraine. Замітним для тієї брошурки є те, що на її зміст склалися автори, які не є українцями. УНСоюз набув 1,500 примірників згаданої брошурки і хто хоче, може її одержати для розповсюджування між американцями. В дальшому сказав — не весело — що всі знають про загрозу „Б" тобто загрозу Балу. Але Екзекутивний Комітет дав собі легко раду з нею — він не перевів у життя порад, які дав Союзові Джеймс Балу.

Ґльорія Пашен відчитала свій друкований звіт і не мала до нього доповнення.

Володимир Сохан на вступі до доповнення свого надрукованого звіту попросив, щоб звернути увагу на наступні розділи в його написаному звіті: праця і роля секретарів в УНСоюзі, наша забезпеченева служба, вишкільна праця тобто вишкіл секретарів і організаторів, статистичні таблиці, які зміни і постанови Конвенції і Головного Уряду були виконані, а вкінці, пляни праці на найближчі місяці — суґестії Балу, інших фахівців та актуарія Урди. Попросив, щоб до тих точок ставити запити, а він радо відповість на них.

Уляна Дячук, даючи доповнення до надрукованого звіту, звернула увагу, що є різниця між фінансовим звітом, а звітом Контрольної Комісії у висоті майна УНСоюзу. Сказала, що її звіт є базований на дійсно одержаних сумах впливів та дійсно виплачених видатках. Сказала, що вона звітує перед Головним Урядом і членами кожного місяця, а в місяці грудні Фінансовий Відділ зачинає приготовляти річний звіт, який є базований на всіх прибутках, які УНСоюз мав би одержати у 1983 році, але отримує їх у 1984 році, та який включає всі зобов'язання УНСоюзу за 1983 рік, а які будуть виплачені аж у 1984 році. Головна Контрольна Комісія базує свій звіт на цифрах, які подає УНСоюз до забезпеченевих урядів, що є цілком правильно. Тут вона подала ті різниці в цифрах:

Звіт головного касира стверджує, що на день 31-го грудня 1983

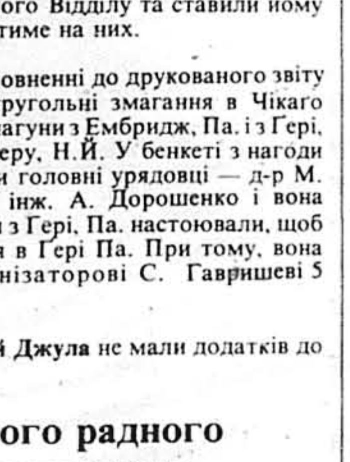
майно УНСоюзу виносило суму	$ 49,750,396.00
До цієї суми доходять ще такі прибутки:	
вкладки залеглі за 1983 рік	171,506.00
відсотки від інвестицій за 1983 рік.	895,282.00
Разом	$ 50,817,184.00
Від цього треба відняти майно, яке не признає забезпеченивий уряду стейту Ню Джерзі, саме:	
книжкова вартість Союзівки	646,883.00
книжкова вартість друкарських машин	211,905.00
різниця між книжковою вартістю і ринковою ціною вартісних паперів УНС	169,453.00
Майно УНС на день 31-го грудня 1983 р.	$49,788,943.00

Степан Гавриш, доповняючи свій, вже надрукований звіт сказав, що в його звіті є подано 21 таблиць, з яких видно, як проходила організаційна праця і які були її висліди. Попросив, щоб головні урядовці познайомилися з плянами праці Організаційного Відділу та ставили йому запити, а він радо відповідатиме на них.

Гелен Олек-Скатт в доповненні до друкованого звіту подала, що на 18-ті річні кругольні змагання в Чікаго прибули автобусами гості-змагуни з Ембридж, Па. і з Ґері, Па. та декілька авт з Рочестеру, Н.Й. У бенкеті з нагоди змагань взяли участь чотири головні урядовці — д-р М. Куропась, Ґльорія Пашен, інж. А. Дорошенко і вона. Група змагунів, що приїхали з Ґері, Па. настоювали, щоб наступні змагання відбулися в Ґері Па. При тому, вона передала головному організаторові С. Гавришеві 5 аплікацій нових членів.

Тарас Шмагала і Андрій Джула не мали додатків до звітів.

Звіт головного радного Івана Одежинського

Іван Одежинський сказав, що з причини своєї недуги не мав змоги у звітовому часі активно себе проявити, висловив надію, що в цьому році він це зможе надробити, тобто приєднати відповідне число нових членів. Дотепер він приєднав 8 нових членів. Як головний радний брав участь у річних загальних зборах Філядельфійського Окружного Комітету УНС, на які прибув теж головний предсідник УНС д-р Іван Флис. Брав участь у Союзовому Дні Філядельфійської Округи. У звітному часі був у постійному зв'язку з членами Управи Окружного Комітету та тісно співпрацював з ними. Філядельфійська Округа має свій власний дім, де відбуваються засідання та наради, а з приміщення також користають інші українські організації. Крім союзової праці, І. Одежинський дальше бере активну участь в американському політичному житті. Підкреслив, що в цьому році вся українська спільнота в Америці повинна взяти активну участь у виборах президента та перевиборі на цей пост теперішнього президента Рональда Реґена. При цьому передав головному організаторові 5 аплікацій нових членів.

Евген Іванців зазначив, що з причини розбиття української громади після XIII Конгресу УККА трапляється, що деякі люди стараються репрезентувати українську громаду, але роблять це зле і мильно інформують членів американського Конгресу про українські справи. На його думку, це дуже поважна проблеми. Сказав, що одна така група, інформуючи мильно двох членів Конгресу, причинилася до того, що виглядає, що Конгрес не піддержить резолюції про голод в Україні. В додатку до того є ще інша група, яка подає неправильні і невірні інформації до англомовної української преси, яку читають члени Конгресу. УНСоюз повинен поробити всі заходи, щоб в майбутньому не допустити до того рода мильних інформацій.

Володимир Гавриляк і Текля Мороз не мали додатків до звітів.

Андрій Кейбіда висловив гратуляції УНСоюзові, а зокрема редакції „Українського Тижневика" за видання англійською мовою книжечки про голод в Україні. Він мав змогу роздати декілька її примірників членам Ню Джерзського стейтового Конгресу, ґубернаторові Ню Джерзі, а теж говорив про голод в Україні членам дорадчої стейтової ради. Також він роздав членам стейтового Конгресу та членам етнічних груп, які входять до дорадчої стейтової ради спеціяльне число „Українського Тижневика", яке було присвячене голодові в Україні. Обидві публікації доказують, що був не тільки жидівський „голокост", але українці мали скорше свій „голокост". Підкреслив, що він є дуже гордий з „Українського Тижневика" а головно з його редакційних статей.

Головний предсідник д-р І. Флис поінформував присутніх, що папа Іван Павло II найменував А. Кейбіду лицарем св. Григорія, що є великою почестю в католицькому світі. Зібрані привітали А. Кейбіду рясними оплесками.

Анна Гарас не мала додатку до звіту.

Тарас Максимович з приємністю ствердив, що члени Головного Уряду чисельно відвідують південну Фльориду. Сказав, що українська громада в тій частині Фльориди дуже скоро зростає. Багато молодих людей дістають там працю і поселюються на постійно. Тамошній Віодділ УНСоюзу теж гарно ровивається.

Роман Татарський на вступі свого додатку до друкованого звіту подякував Головному Екзекутивному Комітетові за дуже добру співпрацю. Висловив заввагу відносно підготови до святкувань 90-ліття УНСоюзу по Округах. Екзекутива не приготовила і не переслала Окружним Комітетам відповідних матеріялів. Для цього повинна бути окрема людина, яка зібрала б відповідні матеріяли, опрацювала їх та розіслала Округам і Відділам.

Василь Дідюк не мав додатку до друкованого звіту.

Василь Пастушок висловив своє вдоволення з того, що він має змогу вже вдруге звітувати перед членами Головного Уряду УНСоюзу. Сказав, що він, як предсідник Відділу, причинився до того, що 231-ий Відділ зріс на протязі 3-ох років до числа 309 членів. У 1981 році Відділ начисляв всього 81 членів. Висловив подяку членам Екзекутиви за те, що допомогли йому пізнати УНСоюз. Щоб бодай частинно вшанувати 90-ліття УНСоюзу, передав головному організаторові 21 аплікацію нових членів.

ПОНЕДІЛОК — 4-ГО ЧЕРВНЯ 1984 Р.
Пополуднева сесія — год. 3-тя по пол.

Наради відкрив головний предсідник д-р І. Флис. Сказав, що продовжується звітування головних урядовців.

Володимир Квас, як довголітній управитель Союзівки, а тепер емерит, що там проживає, сказав, що він допомагає порадами новому управителеві Союзівки Іванові Рабкевичеві та його асистентці Вірі Куропась-Ґоєвич. На його думку, вибір обох осіб є добрий і Союзівка є на добрій дорозі до успішнього майбутнього. Просив, щоб присутні на своїх теренах пропагували Союзівку. Заявив, що він і на дальше допомагатиме новому управителеві в праці, щоб усе було якнайкраще.

6. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Нарадами веде заступник головного предсідника д-р **Мирон Куропась.**

Василь Пастушок попросив, щоб на наступні Збори Головного Уряду, звіти членів Головного Уряду були надруковані в двох мовах.

Тарас Максимович звернувся з питанням до Е. Іванцева, хто саме зле репрезентує українську громаду в Конгресі, а теж хоче знати, яка є його дефініція на єдність і як, на його думку, можна її осягнути.

Інж. Степан Куропась запитався головного предсідника, чому деякі головні урядовці здають звіт за 1983 і 1984 роки, коли звітування повинно б лише бути за 1983 рік. Запитався заступника головного предсідника д-ра М. Куропася, чому він назвав справу Балу загрозою „Б", бо він і ще дехто зрозуміли, що то є нова загроза від „бандерівців". В дальшому Е. Іванцева запитався, яка організація перешкодила, щоб українська група не мала змоги дістати від Конгресу поддержки резолюції про голод в Україні. Теж хотів знати, які треба мати заслуги, щоб стати в такому, як він є віці, лицарем св. Григорія. Василя Пастушка запитався, де є таємниця, щоб здобувати так багато членів, так як він це робить. Як багато часу вінзужив, щоб здобути цих останніх 21 членів.

Д-р М. Куропась запитався Е. Іванцева, хто є ті люди, які поробили такі помилки у Вашінґтоні. Тараса Шмаґалу запитався, що він розуміє під тим, що написав у своєму друкованому зв.ті, що треба робити всі старання, щоб дійшло в громаді до згоди. Як, на його думку, треба це зробити, щоб до такої згоди довести. Підкреслив, що всім українцям це лежить на серці і всі тієї згоди прагнуть.

В. Дідюк на вступі заявив, що він постановив собі, з огляду на ювілейний рік УНС, нікого не критикувати. В першу чергу не буде критикувати головного предсідника за його звіт, в якому він подав свої завваги в справі „Свободи" і в справі злуки обох Союзів — УНС і УБС. Теж не критикуватиме головного предсідника за те, що на ювілейні святкування УНСоюзу, що відбулися в Шамокіні і в Ню Йорку, не були запрошені головні урядовці УНС з Канади. Колись, коли святковано 80-ліття УНС, у святкуваннях брали участь усі головні урядовці обох країн. В дальшому заявив, що не буде критикувати заступника головного предсідника за його завваження відносно букви „Б", тобто Балу, бо на його думку, не було конечним в той спосіб говорити. Сказав, що переглянувши всі звіти, він дуже затурбувався долею УНСоюзу, а зокрема „Свободи" й „Українського Тижневика". Звернувся до о. Біляка з проханням, щоб він виявив йому деякі справи, пов'язані з обома видавництвами. З його підрахунків виходить, що друкується понад три тисячі чисел „Свободи" більше, як є передплатників. Від минулого року число передплатників „Свободи" зменшилося на 500 осіб. Він чув завваги, що під цю пору число українських читачів зменшується, а збільшає число англомовних читачів. То чому ж тоді не збільшилося число передплатників „Українського Тижневика", який втішається дуже доброю опінією. Статистика виказує, що число його передплатників зменшилося на понад триста. Запитався, коли буде наладнана справа назначення „чіф ейджента" на Канаду, бо це є дуже важна справа і її треба якнайскорше наладнати. Кінчаючи, побажав усім дочекатися спільно відсвяткувати 100-ліття УНСоюзу.

Ґльорія Пашен запиталася головного предсідника, чи члени Головного Уряду матимуть змогу оглянути площу, на якій УНСоюз заміряє побудувати дім для старших віком союзовців. У своєму звіті головний предсідник написав, що УНСоюз рішив будувати будинок, а вона думає, що всі члени Головного Уряду хотіли б побачити, як виглядає площа під будову згаданого будинку.

Анна Гарас підкреслила, що у звіті головного предсідника є забагато написано про такі давні справи, як справа „одинацятки", Конгресового Комітету, непорозуміння в українській громаді і т.п. На її думку, УНСоюз повинен старатися довести до порозуміння в громаді, тим більше, що він є братською організацією всіх українців. Того рода звіт доводить до ще більших непорозумінь. Висловила зажалення на редакцію „Свободи", що вона не помістила оголошення про імпрезу, яка відбувалася в її місцевості.

Д-р Анна Чопик запиталася головного секретаря В. Сохана, чи на місце тих усіх секретарів, які померли на протязі звітового часу, підшукано нових секретарів. Відносно „Свободи" сказала, що багато її читачів і вона сама теж, твердить, що там нема нічого цікавого для читача. Там є поміщені вістки переписані з Ню Йорк Таймс-у, або з телевизійних звідомлень, що читачі вже чули, чи читали і ці вістки для них не є вже цікаві. Головного організатора С. Гавриша запиталася, чи були зроблені заходи, щоб організувати в члени УНС людей слов'янського походження, бо згідно зі статутом УНС, це є дозволено. А також вона хотіла б знати, чи між новозорганізованими членами є чужинці не-словяни.

Інж. А. Дорошенко сказав відносно звіту головного предсідника, що він погоджується з його твердженням, що з огляду на те, що на наступній Конвенції не вибиратимуть вже організатора, бо змінено статут, треба тепер розшукувати за таким організатором. Висловив своє здивування з приводу того, що сен. Павло Юзик назвав свій звіт „Скарга сен. П. Юзика". Сказав, що він уже 14 років є членом Головного Уряду УНС, бере участь у всіх його засіданнях і ще ніколи не було такого, щоб хтось із головних урядовців назвав свій звіт „скаргою". Жаліє, що сенатор, маючи зажалення на екзекутиву, не передав цієї скарги до розгляду Контрольної Комісії, якої обовязком є роглядати того рода справи. Відносно звіту В. Сохана сказав, що йому, а напевно теж й іншим членам Головного Уряду було приємно прочитити про всі ті зміни і постанови 30-ої Конвенції, які були переведені в життя. Щодо звіту Уляни Дячук, то похвальним є те, що вона написала про конечну потребу розбудови Організаційного Відділу і цілого його апарату, а теж потребу побудови дому для старших віком союзовців, про що згадав також і головний предсідник. Ці справи є дуже важливі. Подібно важливою справою є злука обох Союзів, УНС з УБС. Рішення Конвенції було, щоб екзекутива продовжувала переговори з УБСоюзом, але чомусь в останньому році ті переговори припинилися. Сказав, що він є переконаний, що злука обох Союзів принесе тільки користь УНСоюзові.

В. Сохан дав вияснення до справи, яку порушила заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен, а саме, що не всі члени Головного Екзекутивного Комітету є познайомлені з рішеннями вужчої екзекутиви, бо часто не є про них повідомлені. Сказав, що на його думку, це непорозуміння. Він веде всі протоколи екзекутиви і всі рішення принимається на засіданні повної екзекутиви. Мала екзекутива принимає рішення тільки в справі інвестицій, а головний касир Уляна Дячук звітує з цього на засідання повної екзекутиви. Запевнив Ґльорію Пашен, що коли б чотирочленна екзекутива винесла якесь поважне рішення, зразу повідомила б про це решту членів Головного Екзекутивного Комітету.

Уляна Дячук сказала, що має малу заввагу до друкованого звіту Е. Іванціва. Він там каже, що треба б створити з членів УНСоюзу „Політікал Екшен Комітті", якого одним із завдань повинно бути:... „monitor issues of concern to the UNA such as insurance legislation and to the Ukrainian-American community such as human rights in Ukraine". Звернула увагу, що Нешенал Фратернал Конгрес має постійний нагляд над різними законами, які відносяться до забезпеченевих урядів. Нашенал Фратернал Конгрес робить всі потрібні заходи і постійно „держить палець на живчику", так що українській групі у Вашінґтоні, на її думку, не треба до тих справ мішатися і дуплікувати ті заходи, що їх робить Нешенал Фратернал Конгрес.

Текля Мороз сказала, що фільм „За стерном долі" є дуже добрий і цікавий. Його можна висвітлювати з успіхом у Канаді — не лише в Америці. Відносно скарги сен. П. Юзика, то на її думку тому, що скарга не була вислана до розгляду Контрольної Комісії, але до екзекутиви, її не можна передавати тепер Контрольній Комісії, але треба її тут розглянути і добре обдумати. Запиталася, чи в цьому році відбудеться на Союзівці секретарський курс. Порушила справу акумуляції дивіденди — запиталася, чи це було б можливим, щоб члени мали право рішати, чи вони хочуть вибирати дивіденду кожного року, чи її акумулювати і вибирати після декількох років.

Д-р Я. Падох попросив, щоб докладно вияснити справу Балу. В дальшому запитався, чи мешканевий будинок Павлюс Гук, який, як йому відомо, за 30 років перейде на власність УНСоюзу, приносить користь УНСоюзові. Чи не було б вказаним піднести чинш льокаторам, щоб могли покрити залеглі податки і вже більше не залягати з їх платністю.

Великий успіх молодого українця в Аргентині

В українській пресі в Америці дуже часто зустрічаємо вістки про успіхи молодих українців, з яких довідуємося, що такий то молодий українець, чи така то молода українка, успішно закінчили медичні, інженерські чи якісь інші високі школи і стали лікарями, інженерами, адвокатами тощо. Так, це є успіхи молодих наших людей, але це тільки успіхи тих молодих людей, їхні особисті успіхи, та ще хіба радість їхніх батьків. З таких успіхів наших молодих людей, які стають професіоналістами, і в наслідок цього добре влаштованими людьми, український загал майже не має жадної користи; а часто (занадто часто), трапляється так, що ці наші молоді професіоналісти, ставши заможними людьми, майже цілковито відбиваються від українства в чужинецькому морі. А тому, що вістки в українській пресі в Америці про особисті успіхи нашої молоді появляються дуже часто, то дехто з читачів пропускає їх, навіть не читаючи.

Ми подаємо вістку про направду великий успіх молодого українця в Аргентині, який вибивається, чи радше, вже вибився в загально-політичному житті тієї великої і багатої країни Південної Америки, значення якої в політичному світі вже є досить вагоме, та яка в недалекому майбутньому має шанси стати одною з потуг світу.

Тим молодим українцем в Аргентині є Данило (Даньо, як його здрібніло звуть аргентинці) Пена. Він народився в Аргентині і йому тепер 25 років. Батько його, Данило Пена, є відомим в Аргентині українським громадським діячем; він — засновник філії товариства „Просвіта" на Авеллянеді, в якій є членом вже 50 років, був її головою понад 20 років. Його син Данило ввесь час є членом української молоді при філії, членом управи молодечого відділу і кілька разів був головою молодечої секції „Просвіти".

Молодий Даньо вже перед 8-ми роками вступив в члени аргентинської політичної партії радикалів і зразу став ревним прихильником д-ра Р. Альфонсіна, якого нещодавно обрано президентом Аргентини. Данило Пена брав дуже активну участь в тій партії і його найменували головою молодечої секції радикальної партії на весь „мунісіпіо" Авелляneди. Згідно з правильником партії, молоді члени перебувають в секції молодечих відділів аж до 31 року. І хоч Данилові проминуло тільки 25 років життя, але з огляду на його здібності й активність, його вже перевели до рядів дорослих членів.

Тепер молодий Даньо Пена займає поважне становище в естадоальнім (стейтовім) соймі в місті Ля Плята, столиці Буенос Айрес, що є найбільшою і найважливішою провінцією Аргентини. Як відомо, в кожному соймі є назначені різні комісії, які полагоджують приділені їм справи. Даньо Пена є секретарем, себто головним живчиком, чи мотором дуже важливої комісії соціяльної політики.

Всі українці, не тільки в Аргентині, але і в цілому вільному світі, а зокрема українська молодь, можуть бути гордими, що маємо молоду людину, яка в молодому віці зуміла осягнути високе становище в такій великій державі як Аргентина. При тому слід пригадати, що Аргентина увесь час дуже прихильно ставилася і далі ставиться до української спільноти як в самій країні, так і до української визвольної справи взагалі. Як відомо, президент Аргентини, Іполіто Ірігозен, з Радикальної партії, законом з 5-го лютого 1922 року визнав Українську Народну Республіку незалежною державою, не зважаючи на те, що український уряд уже знаходився в екзилі. Треба відзначити й той знаменний факт, що цей закон Аргентина ще й досі не зліквідувала.

„Сьогодні молодий Даньо Пена вже займає поважне становище в політиці Аргентини — пише д-р Михайло Рубінець, в українському часописі „Хлібороб", що появляється в Бразилії, а це тільки початок. Треба сподіватися, що він виб'ється далі вгору, в чому вся українська спільнота у вільному світі бажає йому успіхів."

„Нехай молодий Даньо Пена — кінчає д-р Михайло Рубінець свою цікаву вістку — буде прикладом для всієї української молоді у всіх країнах вільного світу, де вона проживає, а головно для української молоді в Україні. Господи, йому поможи!"

Степан Женецький

Громада в Ню Йорку вшанувала пам'ять Слуги Божого Андрея

В неділю, 9-го грудня 1984 року, відбулося у Ню Йорку урочисте вшанування пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького у 40-річчя його відходу у вічність, 1-го листопада 1944 року.

Владики й отці - співслужителі Соборної Архиєрейської Служби Божої в храмі св. Юра в Ню Йорку (зліва): о. Т. Галонзка, о. В. Джулій, о. крилошанин Е. Шараневич, о. П. Дупляк, о. митрат Е. Монастирський, Владика Роберт, Митрополит Стефан, Владика Василь, о. протоігумен Ю. Катрій, ЧСВВ, о. Л. Ґолдейл, ЧСВВ, о. Х. Войтина, ЧСВВ, о. декан Ю. Бінковський, о. шамбелян П. Скрінковський.

Врочистості почалися в церкві св. Юра о год 12-ій вполудне Архиєрейською Службою Божою, яку відправив філядельфійський Митрополит Стефан Сулик в сослуженні Владик Василя Лостена із Стемфордської епархії, Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, із епархії св. Миколая у Чикаго, і Роберта Михайла Москаля із епархії св. Йосафата в Пармі, Огайо. У відправі брали участь отець протоігумен, ЧСВВ, Юліян Катрій, ігумен і парох церкви св. Юра о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, та отці прелати, Е. Манастирський, П. Скрінковський, Є. Таранevич, Ю. Бінковський, Василь Джулій, Х. Войтина ЧСВВ. Диконували о. Лев Голдаде, ЧСВВ, і о. Петро Дудяк. Гарно співав церковний хор св. Юра під диригентурою проф. Івана Хомина. Святочну проповідь із питомою йому красномовністю українською і англійською мовами виголосив Владика Роберт. Він з'ясував заслуги Митрополита Андрея для Католицької Церкви і українського народу. Посередині церкви виднів портрет Митрополита Андрея у виконанні мистця Михайла Мороза. Присутніми були Сестри Василіянки і Сестри Служебниці, між ними — генеральна настоятелька Сестер Служебниць з Риму, матір Франціска Библів. Присутньою була також одна із Сестер Василіянок з Польщі. У Богослуженні брав участь у своєму однострою адв. Степан Ярема, лицар св. Григорія.

Врочистий настрій відправи Божественної Літургії уділявся вірним, що вщерть виповнили церкву. В перших лавках ми бачили питомців з Колегії св. Василя Великого із Стемфорду із своїми професорами та клериків Василіянського Чину з манастиря в Глен Кові пластунів і сумівців в одностроях із своїми прапорами. За ними сиділи представники українських організацій, прапори яких були напереді церкви.

Отець Патрикій Пащак, ЧСВВ, вітаючи на Богослуженні Владик, священиків, сестер та сотні вірних, згадав про одну давню подію. 24-го серпня 1910 року „Ню Йорк Таймс" подав таку вістку: „Прибув сюди вчора кораблем Архиєпископ зі Львова, в Австрії, Преосв. Андрей Александер Шептицький, Примас Греко-Католицької Церкви в Галичині, Австрія, щоби взяти участь у Євхаристійному Конгресі в Монтреалі. Він високий майже на сім стіп, пропорційно збудований, а його довга борода спадає далеко понижче пояса. Він високо освічений, має докторат прав, філософії і теології, належить до досконалих мовознавців і говорить плавно по-англійськи. Він залишиться в нашій країні два місяця, щоб відвідати її так, як тільки можна. Він буде гостем у Єпископа Ортинського у Філядельфії.

Його земляки в Ню Йорку приготовили для нього сердечний привіт і вітали вчора ввечері в руській церкві св. Юра при 20-ій вулиці".

Як багато змінилося від того часу! Прийшли нові українські покоління, і вони в неділю, 9-го грудня 1984 року величаво відзначували Митрополита Андрея.

Цей велетень не тільки тіла, як писав „Ню Йорк Таймс", але передусім духа, став центральною постаттю української історії першої половини XX століття. Його пастирську працю в Українській Церкві можна порівняти до Христової притчі про зерно гірчиці. З маленького зерна, що посіяв Владика Андрей, від інтронізації на єпископа 20-го вересня 1899 року до його смерти 1-го листопада 1966 року, виросло дерево могутньої Української Католицької Церкви.

І в Ню Йорку зникли мури старої церкви св. Юра, в якій молився і проповідував Митрополит Андрей, а сьогодні кожний перехожий, що стане на перехресті вулиць 6-ої і 7-ої з площею Тараса Шевченка, мусить звернути увагу на дві монументальні будови, пов'язані гармонійно одна з одною — церкву і школу. Хоч минули літа, десятки літ, а в церкві св. Юра збереглися традиційні обряди, українська мова і пісня, що так прекрасно лунали на торжественнім Богослуженні в неділю, 9-го грудня, що скінчилося о год 2-ій.

Продовженням Ювілею, була святочна Академія в залі Фешен інституту, про що вже інформовано раніше.

Сцену залі прикрашав портрет Митрополита Андрея Шептицького у виконанні Олекси Новаківського. Слід згадати що урочисте вшанування Митрополита Андрея в Ню Йорку підготовив Громадський комітет, що працював під протекторатом Стемфордського Владики Василя Лостена, і пароха церкви св. Юра в Ню Йорку о. ігумена Патрикія Пащака та ділового голови Комітету адв. Романа Гуглевича. Поіменний склад Комітету був поданий на дуже гарно оформленій програмі святочної Академії. На програмі був поданий поіменний виказ жертв (понад 100 долярів) на Беатифікаційний фонд Слуги Божого Андрея Шептицького - 56 жертводавців склали понад 11,000 долярів. З цієї нагоди були видані жетони, що їх уфундував Р. Іваницький.

У вшануванні пам'яті Слуги Божого Андрея Шептицького численну участь взяла не лише українська громада з Ню Йорку, але й з далеких від Ню Йорку міст і стейтів. Для прикладу згадаємо, що приїхали автобуси з Вунсакету, Ровд Айленд, і Бриджпорту, Конн.

Урочистий настрій відправи Божественної Літургії в церкві, як і гарно підібрана програма Академії у виконанні найкращих мистецьких сил залишаться в пам'яті учасників святкування в честь Митрополита Андрея на все життя.

І. Базарко

ГРУПА НАГЛЯДУ за виконанням Гельсінкських угод і американська група нагляду за правами людини створена при Об'єднанні адвокатів заявляють, що Адміністрація президента Роналда Регена, в багатьох випадках допустилася виразного порушення прав людини, оминала офіційного засуду і робила „селекцію" держав на кращих і гірших. Наприклад, румунський комуністичний уряд президента Ніколае Чаушеску є одним із жорстоких урядів, якщо йдеться про переслідування інакомислячих, але Румунія має статус упривілейованої держави в торговельних справах, мабуть тільки тому, що часом політично не погоджується з Совєтським Союзом у закордонній політиці, — говориться у 139-сторінковому звідомленні згаданих громадських груп.

З глибоким смутком ділимося болючою вісткою з Приятелями та Знайомими, що в неділю, 6-го січня, 1985 року з волі Всевишнього відійшла у Вічність на 90-му році життя

бл. п.
СОФІЯ ОШЕЙ

Покійну похоронено в Українському Національному Пам'ятнику-Мавзолеї у Вашінґтоні, Д. К.

Горем прибиті:

доњка — НАДІЯ
син — ВОЛОДИМИР (Волтер) з родиною
та дальша родина і приятелі

З волі Всевишнього, в четвер, 10-го січня 1985 р. по довгій і тяжкій недузі відійшла у Вічність

бл. п.
АНАСТАСІЯ ОСТАПЧУК
з дому МІЦЕВИЧ

уроджена 13-го квітня 1913 р. на Волині

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 15-го січня 1985 р. в українській православній катедрі св. Рівноапостольного князя Володимира у Чикаґо.

Тіло Покійної буде поховане на цвинтарі Форест Ловн Меморіял Парк у Ст. Пол, Мін.

Горем прибиті:

муж — ПЕТРО
донька — Ольга
син — ВІКТОР
сестра — ЛЮДМИЛА
брат — д-р ЄВГЕН МІЦЕВИЧ з дружиною НІНОЮ
племінник — д-р ПАВЛО МІЦЕВИЧ з родиною
племінник — МИХАЙЛО МІЦЕВИЧ
братова — ОЛЬГА ОСТАПЧУК
племінник — ЄВГЕН ОСТАПЧУК
племінник — МАРКО ОСТАПЧУК
та ближча і дальша родина в Америці, Україні і Німеччині

Замість квітів, просимо складати пожертви на українську православну семінарію св. Софії в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., або ФКУ при Гарвардському Університеті.

Дивна...

(Закінчення зі стор. 2)

них засідань скажеш щось до підпільної частини людського сумління, то в цьому моменті спродукують тобі цілий „моральний кодекс".

Мене дивує переконання про негативну опінію і про непошану громади до СУМА. Я ніде того не чув, ані не читав, і тому відкидаю це штучне почуття кривди і меншевартости; навіть на засіданні, про яке мова, в учасників виявилось обережне й об'єктивне трактування усіх груп молоді, і не було там зародку нездорових опіній. Я непогано обізнаний з початком, історією й діяльністю СУМА, і до повного образу суперечок можу додати лиш те, що ця організація є не раз форумом групової індоктринації, молодечу ідейність і запал використовується для одногрупових цілей, та що СУМА не була в декількох поважних загальноНаціональних імпрезах, де для неї було місце. А це вже не є вина молоді, але її старших лідерів. Саме ці лідери повинні навчитись того, що розбита і закровавлена голова демонстранта вашінґтонським поліцаєм — це не єдина метода дістатися на сторінки центральної преси, й цього треба відучити сумівців; є тепер до цього підхід професійний і тут саме є повно місця для ідейних сумівців.

Я мало що не навчився ще одної чесноти, з якою на мене напосілись: треба не вимовляти СУМА, а говорити узагальнено — „молодь", щоб конфронтацію з поліцією приписати усій молоді, яка була в Вашінґтоні організовано й індивідуально. Я подякував гарненько; такий протокол української визвольної політики мені не пасує...

У нашій громадській практиці засвоєно погану методу „запрошувати" організації молоді до участи в імпрезах, щоб молодь вбралась в уніформи, помашерувала й пішла додому. А треба інакше: представників організацій молоді треба мати в центральному й діловому комітетах, щоб вони могли разом укладати пляни, організувати й відповідати за акції. Вони тоді напевно не робили б обструкції порядкові, який самі створили і за який несли б співвідповідальність. Ця моя серйозна пропозиція повинна переконати заінтересованих, що в мене немає тенденції трактувати СУМА інакше від інших організацій молоді.

Вибачатися не маю за що. Поради щодо форми вислову моїх думок відкидаю. Обстоюю відкритість громадських засідань, бо вона причиниться до піднесення їхнього рівня. А громаді, в якої вимагаємо праці, грошей посвяти, належить повна і неспотворена інформація.

Іван Процик
Вашінгтон

У 40-ий день смерти Л. Романюка

У п'ятницю, 7-го грудня 1984 р., після затяжної недуги помер у лікарні в Сан Дієго, Каліфорнія, видатний політичний, культурно-освітній та суспільно-громадський діяч інж. Леонід Романюк. Поховано його 14-го грудня 1984 року на відомому українському православному цвинтарі Андрія Первозванного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

На його 86-літньому життєвому шляху сл.п. Л. Романюк прислужився українському народові, зокрема в трьох етапах: він брав участь у визвольній боротьбі за державність і соборність українського народу в 1917-20 роках; брав активну участь у карпато-українському національно-культурному відродженні та в державному будівництві в 1938-39 роках і в організованому житті української еміґрації після Другої світової війни в Европі, зокрема в ролі організаційного референта Центрального Представництва Української Еміґрації.

Леонід Павло Романюк народився на хуторі Павла й Наталії Романюків у Новій Ушиці в Україні. Свої університетські студії розпочав він у 1916-17 роках у Київському університеті, але мусів їх перервати через військову службу в царській російській армії, в якій у скорому часі став підпоручником. Як тільки Українська Центральна Рада розпочала організовувати українські військові формації для оборони Української Народної Республіки, Л. Романюк вступив до Армії УНР, а зокрема зв'язав свою військову службу в рядах Корпусу Січових Стрільців, що його зорганізували полковники Євген Коновалець і Андрій Мельник. З цим корпусом він був на фронті до кінця, коли опинився з товаришами в таборах у Чехо-Словаччині.

Свої економічні студії продовжував у Вільному Українському Університті в Празі, а відтак в Українській Господарській Академії в Подєбрадах, яка в 1928 році надала йому академічний ступінь дипломованого інженера економії. Свої студії поглиблював він під час Другої світової війни в Братиславському університеті на Словаччині. Так, як і багато інших абсольвентів Академії, інж. Л. Романюк переїхав на українське Закарпаття вже у 1926 році і вступив на працю в Підкарпатському банку, в якому рішальний голос мав тоді о. Августин Волошин. Інж. Л. Романюка призначено на відповідальне становище у найбільший філії того банку в Мукачеві, де він залишився до часу захоплення цього міста мадярами 10-го листопада 1938 року на підставі рішення Ріббентропа й Чіяна т. зв. віденським арбітражем.

В Мукачеві інж. Леонід Романюк не лише тісно зжився з місцевою українською громадою, але скоро вибився він на одного з найпередовіших діячів, поруч проф. Августина Штефана, директора Державної Торговельної Академії, яка видала з-поміж абсольвентів ряд видатних карпато-українських діячів, шкільного інспектора Олександра Полянського, учителів Івана Васька, Василя Свереняка, Івана Кузьми та інших. У Мукачеві в 1933 році він одружився із Ангелиною Магдаленою Паркані сестрою д-ра Івана Паркані, який був дорадником президента Томи Г. Масарика для справ Підкарпатської Руси. Вже в 1930 р ввійшов він у склад управи філії Товариства „Просвіта", а в 1932 році — у склад крайового проводу Пласту, якому присвячував дуже багато часу й зусилля, беручи активну участь у таборуваннях, дописуючи до журналу „Пластун" та „На Слідах", а зокрема належачи до іспитової комісії, перед якою і автор цієї згадки складав пластові проби. Від того часу не було ніякого пластового здвигу на Закарпатті, ніякого районового чи крайового здвигу Т-ва „Просвіта", в якому не було б активної участи інж. Л. Романюка.

В 1932-38 роках він видавав і співредагував з Петром Петричком та інж. Василем Куриленком освітньо-господарський часопис „Світло", а в 1934-38 рр. приклав багато своїх зусиль для організації сільсько-господарських кооператив і ввійшов у склад дирекції їх Крайового Союзу. Будучи громадянином Чехо-Словацької Республіки, Леонід Романюк брав активну участь у політичному житті країни з рамени Соціял-Демократичної Партії Підкарпатської Руси, від якої послом до парляменту в Празі від 1935 року був сл.п. Юліян Ревай. Тож і в часі державного будівництва в Карпатській Україні був він одним із найближчих співробітників міністра господарства, комунікації та суспільної опіки Ю. Ревая.

В часі активізації боротьби карпатських українців за власну державну самоуправу в вересні-жовтні 1938 року Леонід Романюк належав до того невеликого гурта діячів, який утримував безпосередній контакт із широкими народними масами та брав безпосередню участь у співвирішуванні тактики боротьби. Авторові цих рядків пощастило співпрацювати з ним у Мукачеві і з подивом приглядатися до того, як тексти різних кличів, летючок виходили з пишучої машинки остаточно в першій редакції. В більшості було це в його мешканні при вулиці Недеція. Був він першим, який повернув з Ужгороду вже на початку вересня 1938 року до Мукачева з готовими формулярами леґітимацій членів тількищо зорганізованої д-ром Степаном Росохою парамілітарної організації Української Національної Оборони, що її відтак уже в Хусті в половині листопада 1938 року перетворено на „Карпатську Січ".

Ніколи не забуду багатотисячної вільної маніфестації українського населення в Мукачеві у неділю, 30-го жовтня 1938 року напередодні т. зв. віденського арбітражу, зоранізованої для вияву підтримки новоствореного автономного уряду Карпатської України, на чолі з прем'єром Августином Волошином, та для протесту проти мадярських намагань забрати історичний город князя Федора Коряговича. Душею організації цієї могутньої маніфестації був сам інж. Л. Романюк. Головними промовцями на тій маніфестації були міністер Ю. Ревай, проф. А. Штефан і селянин Іван Ґриґа у своєму верховинському сіраку.

В Хусті був Л. Романюк правою рукою міністра Ю. Ревая, працюючи зокрема на полі постачання населення харчовими продуктами, що їх імпорт зорганізував він з Румунії, не зважаючи на ембарґо з боку південних і північних сусідів, мадярів і поляків. Саме в його бюрах розроблювано пляни господарської розбудови країни на дальшу мету, тому супроводив він міністра Ю. Ревая у його інспекційних подорожах по країні, щоб особисто пізнати потреби населення та можливості використання економічних ресурсів. Брав він участь з Ю. Реваєм у переговорах із німецьким урядом про можливості експорту сирівців та інвестицій у господарство країни.

Л. Романюк так зблизився до населення Карпатської України, що у вільних виборах 12-го лютого 1939 року воно вибрало його послом до першого сойму Карпатської України, що на своїй сесії 15-го березня 1939 року вибрав його, як і Августина Дутку, письмоводом сойму; головою сойму був вибраний проф. Августин Штефан, а заступниками голови — Федір Ревай і д-р Степан Росоха. Тож Л. Романюк був активним учасником проголошення державної суверенности Карпато-Української Республіки в Хусті 14-го березня 1939 року, а також ратифікації цього проголошення соймом наступного дня, як і ухвалення конституції та вибору президента в особі о. шамбеляна д-ра А. Волошина.

Після військової перемоги мадярами героїчних оборонців Карпато-Україньскої Республіки — „Карпатської Січі" Леонід Романюк виїхав закордон, спершу до Румунії, а відтак до Югославії, де він перебував якийсь час разом із президентом А. Волошином, прем'єром Ю. Реваєм і головою сойму проф. А Штефаном. Л. Романюк залишився у Югославії у ролі представника уряду Карпатської України аж до часу німецької окупації Югославії, коли він виїхав до Братислави у Словаччині.

Немає найменшого сумніву, що після його участи у визвольній боротьбі 1917-20 роках Леонід Романюк працював із найбільшим ентузіязмом для свого народу в Карпатській Україні. Це був найбільш творчий період його життя. У часі війни працював він у фільмовій індустрії у Словаччині, а після приходу большевиків на Словаччину виїхав до Німеччини, де одним із перших почав розбудову життя української еміґрації. Після відновлення праці вивезеної з Моджан гімназії директором Штефаном в Авґсбурзі Леонід Романюк зорганізував там же першу торговельну школу, в чому допомагав йому проф. А. Штефан. Формально залишився він директором тієї школи, хоч у дійсності сконцентрував свою увагу на праці в Центральному Представництві Української Еміґрації, що його очолював колишній посол Василь Мудрий.

Приїхавши до Америки в 1948 році Л. Романюк мусів розпочинати життя в новій країни „з нічого". З Ню Йорку до Каліфорнії добився він „етапами": зупинявся у різних містах на деякий час, щоб заробити гроші на дальшу дорогу. Із своїх ощадностей у 1964 році інвестував гроші у мотель „Бон Дорм" у Кресцент Сиіті, Каліфорнія, яким господарив до 75-го року свого трудолюбного життя.

В Каліфорнії був діяльним у місцевих і стейтових українських і загально-американських організаціях. Співпрацював із Карпатським Дослідним Центром, що його зорганізував сл.п. Ю. Ревай, із Центральним Проводом Братства Карпатських Січовиків на чолі з С. Росохою, як і з Карпатським Союзом, а також брав участь у кількох конґресах Українців Америки, як і в конґресах СКВУ. До речі, сл.п. Леонід Романюк дописував постійно до української преси, часом під власним прізвищем, а частіше під псевдонімами Л. Ром, Л. Ромжа та Л. Павлович.

Поховано Леоніда Павла Романюка без уможливлення представникам українського громадянства взяти участь у похоронах. Тож, нехай ця згадка про добрі діла великого українського патріота, самостійника й соборника та державного будівничого буде легкою грудкою землі на його могилу в Бавнд Бруку, а добра пам'ять про нього залишиться назавжди поміж нами.

Петро Ю. Стерчо

Вийшло...

(Закінчення зі стор. 1)

— „Дівчинка в лісі" (сценка на одну дію); Іларіон Калиневич — „У вічну дорогу Петрові Оришкевичеві"; На світлу пам'ять Івана Полівчака; Учні гідно вшанували свого вчителя бл. п. Андрія Прятку; „Скарби часу" — мандрівка минулого в майбутнє; Що читати нашій молоді і дітям; шкільні підручники, видані Шкільною Радою.

Передплата на рік коштує 6 дол., одне число 2.50 дол., на 2 роки 11 дол. Замовлення слід слати на адресу: Educational Council — UCCA, P. O. Box 391, Cooper Station, New York, NY 10276-0391.

„Історичні..."

(Закінчення зі стор. 2)

Величезна більшість населення Союзу — політично пасивна. Катастрофально побільшується алькоголізм і злочин з наркоманією.

Ускладнилося міжнародне становище Совєтського Союзу. Появився політичний фермент в соціялістичних „братніх" країнах. На міжнародну арену вийшов Китай. У соціялістичному таборі появились відосередні тенденції. Погіршилися відносини між СССР і Кубою, що не завжди помітно. Варшавський договір приймає все більш формальний характер. Напружене становище на Близькому Сході вимагає від Совєтського Союзу великих видатків для тримання воєнного і політичного потенціялу арабських країн. Помітне послаблення морально-політичних позицій Совєтського Союзу. Поменшується активна кількість союзників і приятелів.

Україна опинилася в авангарді руху визволення серед усіх національних республік СССР.

Погіршення внутрішнього та міжнародного становища СССР викликає небезпечне нервування у ЦК КПСС, що виявляється у ворожих виступах проти країн Заходу, а зокрема ЗСА.

5-ий Відділ...

(Закінчення зі стор. 1)

Івана Флиса, роздачею почесних плякет і мистецькою програмою.

Про ці і всі інші праці Відділу звітували на Зборах голова, заступник голови, секретар, касир і голова Контрольної комісії. Фахово списаний з минулорічних Зборів протокол відчитала Н. Хоманчук. Відділ нараховує 449 членів і 60 членів Братства, яке розпоряджає деякою готівкою, з якої кожного року з нагоди Річних зборів приділяє відповідні суми на громадські, церковні і виховні цілі. Цього року приділено 100 долярів на Інформаційне Бюро у Вашінгтоні і 50 долярів на закуп нового тризуба для українського прапору.

Кілька членів забирали голос у дискусії, порушуючи багато справ і проблем та жалувались на погану доставу „Свободи" і „Українського Тижневика" поштою. При тій нагоді Н. Хоманчук і С. Ковалівський, делегати Відділу на XIУ Конгрес УККА, склали свої вичерпні звіти.

Після одноголосного проголосування за перевибором минулорічної Управи, присутні схвалили ще допомоги хворим членам з братської каси, ухвалили винагороди членам Управи і застановлялися над деякими проханнями про допомогу, яку однак, через обмеження фондів, не можна було полагодити в цьому році.

Збори формально закрив, подякувавши присутнім за участь, переобраний голова В. Левенець і попросив не розходитись, але при перекусці у вільній атмосфері продовжувати розмови.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1985 Р.

Кліфтон, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, Від. 64 УН-Союзу, від години 12:30 до 2-ої по полудні в залі церкви св. Марії, при Washington St. Просимо всіх на збори.

Іван Бурний, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1985 РОКУ

Джансон Сиіті, Н. Й. — 21-ий Відділ Запорожська Січ УНС повідомляє всіх членів, що о год. 2-ій по пол. відбудуться загальні Річні Збори у приміщенні Українського Меморіяльного Осередку у Джансон Сиіті, Н. Й. Проситься членів прибути.

Управа Відділу